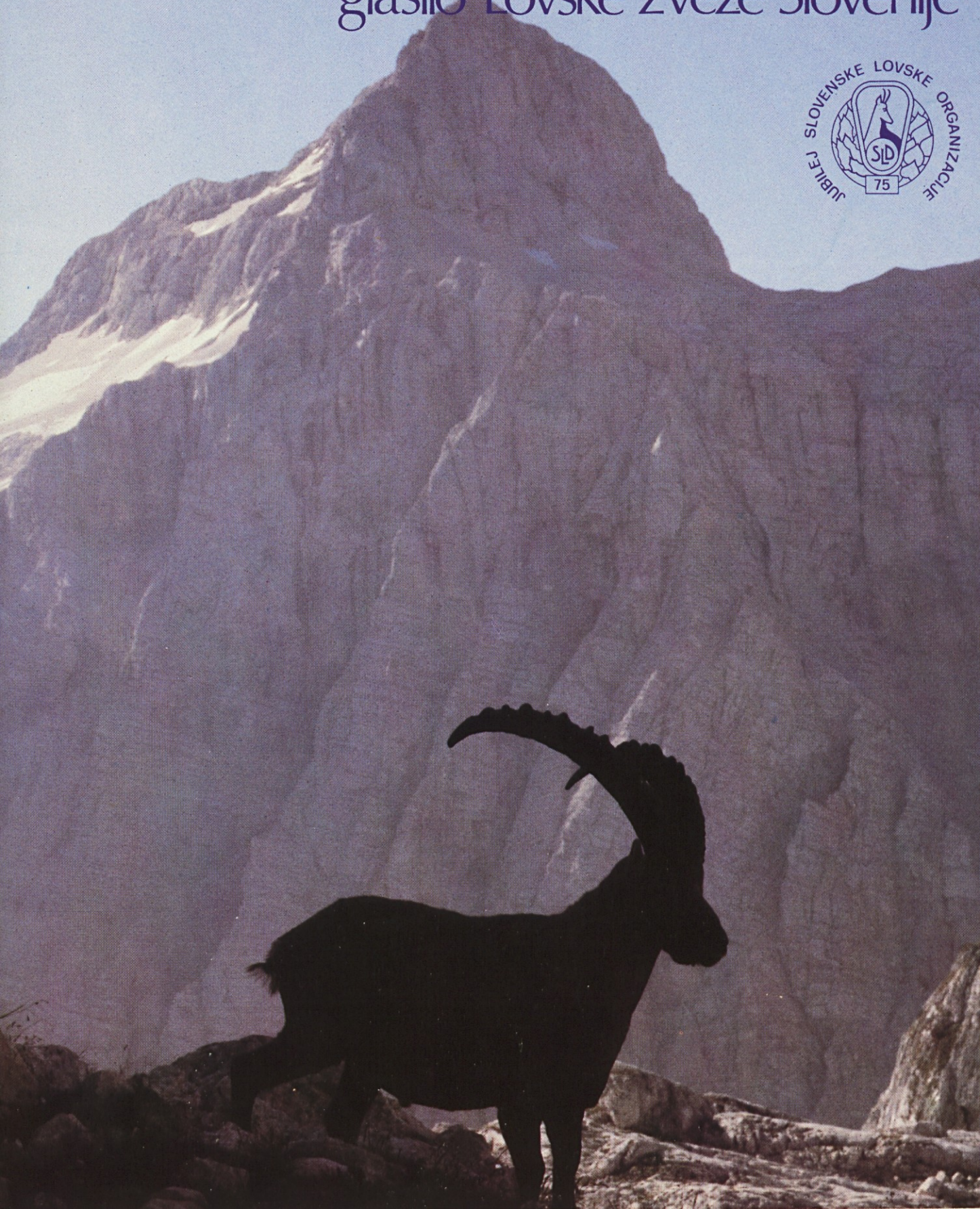
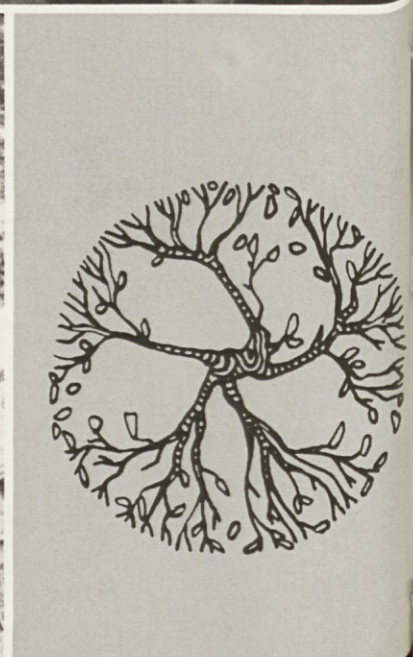

LOVEC 11

1982

glasilo Lovske zveze Slovenije

LOVEC

glasilo
Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo

letnik LXV., št. 11
november — listopad 1982

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani.

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic
Ivan Božič, France Cvenkel, Branko
Galjot, Jelo Gašperšič, Vitomir
Mikuletič, Vinko Opalk, Polona
Terčelj, Veljko Varičak.

Lektor in korektor France Cvenkel

Tajnica uredništva Magda Vetrh

Lovca izide praviloma vsak mesec.
Prva številka letnika izide v začetku
leta, v januarju.

Ta številka je izšla v 21 700 izvodih.
Po mnenju Republiškega sekretariata
za kulturo in prosveto SRS, št. 421-2/72,
je LOVEC oproščen prometa davka.

Letni prispevek zveze lovskih druženj
po članu lovske družine Lovski zvezi
Slovenije, v katerem je vračunana
naročnina za glasilo LOVEC za leto 1982,
je 500 din.

Za druge naročnike
je letna naročnina 360 din, za inozemstvo
600 din. Posamezen izvod revije je 30 din.
Naročnino je treba plačati vnaprej
na žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Vse gradivo za objavo pošiljajte
Uredništvu glasila LOVEC,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana.

Telefon (061) 214 948.

Nenaročenih rokopisov in slik
ne vračamo.

Cene malim oglasom:

do 15 besed 120 din, od 15 do 25 besed
140 din, od 25 do 30 besed 300 din.

Za vsako nadaljnjo besedo 10 din.

Za člane lovskih organizacij
v SR Sloveniji velja polovična cena.
Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun

Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

IZ VSEBINE:

Rudi Trontelj	344	Srečanje lovcev Zveze lovskih druženj Gorica na Lokvah
Janez Markoli	348	Pogoji in način odkupa uplenjene divjadi
Veljko Varičak	350	Generalna skupščina CIC v Monaku
Mirko Lampreht	353	Nekaj misli o sporazumu o gamsih
France Cvenkel	356	Brakada v Sredku
Republiška veterinarska uprava	359	Steklina na območju SR Slovenije (mesečno poročilo)
Jelo Gašperšič	360	Žarne oči davnine, IV. raport
Lovska organizacija:	363	Razstava pomurskih lovcev na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gor. Radgoni — O. Rožanc
Jubilanti:	366	Anton Bavec-Cene — sedemdesetletnik
Klub Diana:	367	Diana — član Mednarodne zveze za fotolov — A. O. Župančič
V spomin:	368	Anton Jernejčič
Lovski oprtnik:	369	Greh zoper lovsko etiko in lovsko tovarništvo — Fr. Cvenkel
Lovska kinologija:	371	Specialna tekma jamarjev po krvnem sledu in v vodnem delu v lovišču LD Dragatuš — I. Pintar

BARVNA SLIKA NA NASLOVNI STRANI:

Kozorog pred obličjem skalnatega očaka Triglava...

Do 17. stoletja je alpski kozorog kot avtohtona divjad živel tudi v Alpah na ozemlju sedanje Slovenije.

V 19. in 20. stoletju so ga lovci ponovno naselili.

Najstarejša naselitev je bila v letih od 1889 do 1896 v Podljudelju, ko je baron J. Born pripeljal prvih 20 kozorogov iz Švice.

Kozorogi so se množili in leta 1918 je populacija štela okoli 70 kozorogov. Po vojni leta 1945 so v Podljudelju našli le še kakih 10 kozorogov, leta 1975 pa že zopet okoli 60. V letih od 1979 do 1981 je populaciji v Podljudelju prizadejala hude izgube gamsja garjavost.

Druga kolonija kozorogov na Slovenskem je na Brani v Kamniških planinah. Prvi poskus naselitve te divjadi na Brano je bil v letu 1953, drugi pa leta 1961. V letu 1975 so na Brani našli 35 kozorogov.

Predela Podljudelj in Brana sta del gojitvenega lovišča ZGD »Kozorog«, s se-
dežem v Kamniku. Spomladi 1982 so v obeh populacijah ZGD Kozorog našli 80 kozorogov.

Tretja populacija kozorogov je v Julijskih Alpah oziroma v triglavskem pogorju. Leta 1965 so v dolini Zadnjice v Trenti izpustili prvih 19 kozorogov. V letih 1965, 1967, 1973, 1974 in 1975 so doselili še 54 kozorogov. V letu 1976 je populacija štela že 160 živali, spomladi leta 1982 pa 165.

Četrta kolonija kozorogov je v lovišču LD Bovec. Začetek ima nekako v letu 1968, ko se je v lovišču pojavil par kozorogov. Ker koza do leta 1975 nikdar ni imela mladičev, je LD Bovec s pomočjo LZS in goriške zveze dodatno nabavila v Švici 6 kozorogov. LD Bovec je prva lovska družina na Slovenskem, ki je naselila kozoroge. Spomladi leta 1982 so v tem predelu ugotovili 28 kozorogov.

Foto Marko Pogačnik, Diana

SLIKE NA DRUGI STRANI OVITKA — NA 342. STRANI LETNIKA LXV:

- Lojze Briški, član predsedstva SR Slovenije in član predsedstva skupščine Lovske zveze Slovenije, ki ga je ZLD Gorica imenovala za častnega predsednika proslave na Lokvah.
- Posebna delegacija lovcev je s srečanja na Lokvah ponesla venec k spomeniku padlim v NOB na Trnovem.
- Hkrati s 35-letnico organiziranega slovenskega lovstva na Primorskem so udeleženci srečanja na Lokvah proslavili tudi 35. obletnico priključitve Slovenskega primorja k matični domovini Sloveniji in Jugoslaviji.
- Prapori primorskih lovskih druženj na srečanju na Lokvah.
Vse foto Peter Grum

Srečanje lovcev Zveze lovskih družin Gorica na Lokvah

Rudi Trontelj, predsednik izvršnega odbora ZLD Gorica

Člani lovskih družin, ki so članice Zveze lovskih družin Gorica, s se-dežem v Novi Gorici, smo se od-ločili, da proslavimo 35. obletnico priključitve Slovenskega primorja in Istre k matični domovini, hkrati pa tudi 35-letnico delovanja goriške zveze oziroma organiziranega lovstva na Primorskem in 75-letnico vsega slovenskega lovstva. Tako smo se 5. septembra 1982 sešli na partizanskih Lokvah, v osrčju Trnovskega gozda, lovci iz vseh 36 lovskih družin goriške zveze, so-sednjih lovskih zvez, Društva slovenskih lovcev Furlanije-Julijske krajine »Doberdob« (Italija) in Kluba prijateljev lova iz Celovca (Avstrija).

Petintrideset let res ni dolgo ob-dobje, vendar je za ljudi, ki živijo na tem koščku zemlje, izredno po-membno, saj so bili stoletja izpo-stavljeni tujim interesom različnih kultur in centrov moči. Posebno hudo nasilje so po prvi svetovni vojni izvajali samozvani nosilci tisočletne kulture, ki so z vso ihto in hudimi sankcijami prepovedali celo uporabo materinega jezika. Toda primorski Slovenci so z vso svojo trdoživostjo vzdržali.

Ne le med obema vojnama, ampak že veliko prej so v tej zemljepisno razgibani in po živalstvu zanimivi severnoprimorski deželi lovili nemški in italijanski mogotci, ki so si jemali to pravico že po fevdalnih tradicijah. Naš človek, ki je nepo-sredno živel z naravo, pa je kot odličen poznavalec gora, gozdov in stečin lahko sodeloval samo kot lovski pomočnik; redki so bili iz-branci, ki so uspeli dobiti v zakup majhen košček lovišča. Zato ni čudno, da so si nekateri sami krojili pravico do lova zaradi nave-zanosti na domače gore in gozdove in dokazovali svoj pogum zaradi po-trebe po hrani in iz drugih nagibov. Osvoboditev izpod tujega jarma je torej tudi za lovstvo na tem območju pomenila preporod. Že v letih 1946—47, ko so bili naši kraji še

razdeljeni v tako imenovano cono A (pod anglo-ameriško upravo) in B (pod jugoslovansko upravo), so bila po teritorialnem principu usta-novljena lovska društva, v katerih je bil brez oblastnega posredovanja že odpravljen zakupniški sistem in uplenjena divjad opredeljena kot družbena lastnina. Kljub temu pa najbolj utemeljeno štejemo za začetek organiziranega lovstva v Slo-venskem primorju drugi lovski zbor (prvi je bil 11. 6. 1947 v Ajdovščini), ki je bil v Solkanu septembra 1947, na katerem je bilo med drugim tudi sklenjeno, da bo sedež okrajnega lovskega sveta na sedežu goriškega okraja v Solkanu. Sočasno, vendar ločeno, je potekalo organiziranje lovstva v tolminskem okraju; lovišča in lovske družine so se usta-navljale skladno z upravno terito-rialno razdelitvijo. Po 35 letih je za nami ogromno delo. Kakor na dru-gih področjih, smo tudi v lovstvu orali ledino, skladno z družbenopo-litičnimi usmeritvami in samouprav-nimi socialističnimi načeli ter na-predkom lovske znanosti. Vse do leta 1967 smo, obenem z reorgani-zacijami družbenopolitičnih skup-nosti, doživljali razne spremembe. Potem se je stanje ustalilo in od tedaj naprej je v ZLD Gorica včla-njenih 36 lovskih družin s 1974 čla-ni, ki gospodarijo v loviščih s površino 175 860 ha.

Primorski človek je živel v zelo težkih pogojih, dokler si s pomočjo drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti ni izvojeval svobode in ustreznih pogojev, v katerih se je začelo razvijati tudi lovstvo. Zato smo proslavi želeli dati tudi ustrežno politično težo in smo za pred-sednika častnega odbora proslave imenovali Lojzeta Briškija, člana predsedstva SRS in člana predsedstva skupščine Lovske zveze Slo-venije, ki se je našemu vabilu rad odzval in imel tudi slavnostni govor. (Zaradi aktualnosti njegov govor v celoti objavljamo. Ured-ništvo.)

Tovarišice in tovariši!

Današnji zbor, na katerem proslav-ljamo 35. obletnico priključitve Primorske k matični domovini, in 35-letnico organiziranega slo-venskega lovstva na Primorskem, je priložnost, da se najprej spom-nimo na čas pred petintridesetimi leti, ki je mnogim med nami še v tako živem spominu. Spomnimo se na čas, ko so ljudje v teh krajih trdoživo branili svojo narodnost in svoj materin jezik, in spomnimo se na velike žrtve, ki jih je ljudstvo Primorske prispevalo v boju proti fašizmu, v boju za svobodo in za skupno življenje s svojim matičnim narodom. Vsi vemo, kako enotno in odločno je bilo ljudstvo Primorske v boju za obstanek in pravico, da bo na lastni zemlji gospodar svoje usode.

Današnji zbor je zato tudi prilož-nost, da dvignemo glas zoper seda-nje zatiranje po svetu in zoper mori-je. Velike žrtve, ki jih je naš narod skupaj z bratskimi narodi in narod-nostmi Jugoslavije dal v zadnji voj-ni, nas opominjajo na dolžnost, da se odločno borimo za mir. Zato danes glasno izražamo ogorčenost in zaskrbljenost nad agresijami, nad nesmiselnim uničevanjem življenj in dobrin, nad žarišči spopadov in spopadi samimi, na Bližnjem vzhodu, v južni Aziji in Afriki. Upra-vičeno si lastimo moralno in zgo-dovinsko dolžnost in pravico obso-jati arogantne vojaške izzive za-radi nadvlade, zaradi namišljenih pravic, pa tudi zaradi želje po iz-vozu revolucije.

Legitimacijo za takšno obsodbo nam daje tudi dosledna Titova po-litika sožitja s sosedi, med državami različnih ureditev, politika sožitja med narodi in narodnostmi sploh. Na primerih zadnjih agresij ponov-no vidimo daljnovidnost in pogum-nost naše usmeritve vse do danes. Kajti zelo lahko je zaostriiti sosed-ske odnose, a zelo težko je graditi mostove zaupanja med narodi in narodnostmi. Seveda je pogoj za

zaupanje ta, da ima vsakdo pravico do lastnega kulturnega in gospodarskega obstoja in razvoja. Ta pogoj uresničuje socialistična Jugoslavija z enakopravnim sodelovanjem, ne pa z ustvarjanjem napetosti.

Dokaz, da tako mislimo in delamo, so odprte meje, so Osimski sporazumi, so prizadevanja za razvijanje dobrih odnosov s sosednjimi državami ter z vsemi narodi in državami sveta, ki sta jim pri srcu mir in sodelovanje.

Ne gre nam za to, da se predstavljajo meje. Nam gre za svet, v katerem ne bo meja in pregrad zblizevanju in sožitju. To je najboljši odgovor fašistoidnim ali drugim zatiralskim silam, ki celo v Evropi niso izkoreninjene. Če jim takšen odgovor ne zadostuje, pa je tu naša znana pripravljenost na splošen ljudski odpor.

Naši narodi in delavci so se v celotni zgodovini upravičeno in uspešno upirali nadvladi. Zato velja vselej naša aktivna podpora legitimnim pravicam, ki izvirajo bodisi iz nacionalne opredelitve, bodisi iz dela. Podporo dajemo tudi tako, da se borimo za svet napredka in s tem zoper mračnjaštvo, ki mu ni mar, če pripelje človeštvo na rob svetovnega propada.

Vse to je dvignilo ugled Jugoslavije do stopnje, kakršno manjše države redkokdaj dosežejo. Zato je prav, da se večkrat zavemo rezultatov našega boja, dela in politike, kar včasih preradi pozabljamo. Preradi pozabljamo, da skoraj 40 let živimo v miru in svobodi, da smo na nekdanjem nemirnem Balkanu — prizorišču iger in interesov velikih sil — ustvarili močno, samoupravno socialistično, neuvrščeno in neodvisno Jugoslavijo, tj. državo, ki jamči varnost svojim ljudem in se trudi, da bi jo tudi zunaj meja uživali Slovenci, Hrvatje, Makedonci in vsi drugi, kjerkoli so že naseljeni.

Tudi druge dosežke v razvoju ureditve in usmeritve naše družbe čestokrat ocenjujemo enostransko, zlasti sedaj, pod vtisom trenutnih gospodarskih razmer. Pri tem pozabljamo na razsežnost vseh družbenih sprememb in humanih vrednot, kot so: enakopravnost, pravica do odločanja o pogojih in rezultatih dela, socialna varnost, solidarnost, humanost v medčloveških odnosih in druge, ki so tako kot materialne dobrine, ali pa še bolj, osnova za

Ljotze Briški, član predsedstva SR Slovenije in član predsedstva skupščine LZS, med govorom na Lokvah

uresničevanje človekove sreče, njegovega dostojanstva in položaja v družbi.

Tovarišice in tovariši, sestavni del družbenih sprememb je tudi ureditev in razvoj lovstva in lovskih organizacij. Izhodišče ureditve lovstva je načelo, po katerem je divjad družbena lastnina in po katerem imajo delovni ljudje in občani, združeni v lovskih organizacijah, pravico upravljati lovišča. Uveljavljanje teh načel, tradicionalna povezanost slovenskih lovcev z naravo in na samoupravnih osnovah zgrajeni odnosi v lovskih organizacijah so odločilni vzrodi naprednega razvoja lovstva in lovske organizacije.

Prav je, da se tega zavedamo in da to poudarimo tudi na današnji slovesnosti, saj v tem vidimo ključ za razumevanje uspehov, ki smo jih dosegli v našem lovstvu, v slovenski lovski organizaciji. To še zlasti, ker smo v teh nekaj desetletjih glede pojmovanja in ureditve lovstva, glede stanja v loviščih, v lovski organizaciji in s splošnim odnosom do divjadi dosegli in celo presegli marsikatero narode z bogatejšo kulturo in daljšo tradicijo lovske organiziranosti. Dosegli smo, kakor je rekel Mitja Ribičič na proslavi naše organizacije ob njeni 70-letnici, najbolj sodobno in kulturno urejeno lovstvo v današnjem svetu.

Obstoj slovenske lovske organizacije sega v leto 1907, ko je v Ljubljani nekaj zavednih slovenskih lovcev ustanovilo Slovenski lovski klub. Delovanje Kluba in 1910. leta pričetek izdajanja glasila »Lovec« je imelo v tedanjih razmerah velik narodnomobilizacijski pomen. Upoštevati je namreč treba, da so se v tedanjih razmerah slovenski lovci borili ne-le za pravico do lovišč, za to, da slovenski gozdovi pripadajo Slovincem, temveč tudi za rabo slovenskega jezika. Kasneje, posebej po prvi svetovni vojni, se je slovenska lovska organizacija številčno in organizacijsko okrepila. Toda tedanja kapitalistična ureditev je tudi lovstvo krojila po načelu pridobitništva, kar ni ostalo brez posledic za lovišča. Mnogi napredni lovci so temu sicer nasprotovali in se zavzemali za društveno upravljanje lovišč. Številni ljubitelji divjadi in lova pa se zaradi svojega socialnega položaja v lovstvu sploh niso mogli udeleževati.

Tako se je prvi in zares velik in na družbenih načelih zasnovan razmah lovstva in lovske organizacije rodil šele po osvoboditvi. To je po tem, ko smo se otresli tujih in domačih izkoriščevalcev, ko smo pričeli utirati pota socialistični in samoupravni preobrazbi družbe. In tako smo, kakor na vseh drugih področjih, tudi v lovstvu uveljavili novo ureditev, ki jo stalno razvijamo in izpo-

polnujemo, upoštevajoč dognanja znanosti in izkušenj, spreminjajoče se razmere in potrebe.

Po velikem boju in zmagi nad fašizmom je prišel čas, ko ste si primorski lovci v skupnem boju priborili pravico in dolžnost skrbeti za upravljanje lovišč, v dolini Soče in Trente, na pobočjih Krna, Nanosa, Trnovskega gozda, Krasa, skratka povsod na tej prelepi primorski zemlji. Danes, po 35 letih organiziranega slovenskega lovstva na Primorskem, v naše skupno zadovoljstvo ugotavljamo, da primorski lovci vestno in odgovorno upravljate lovišča in da čvrsto držite korak z drugimi organizacijami v Sloveniji, v nekaterih uspehih pa ste dosegli celo prednost. Zlasti zaslužite priznanje za dobro organiziranost, za razvijanje raznih aktivnosti, ki krepijo lovsko kulturo in etiko, in za dosledno odgovorno uresničevanje sprejetih nalog in obveznosti. Skrat, uspeli ste, ker imate, kakor je zapisal Marijan Šebenik, čudovite ljudi, predane novim pogledom v družbenih odnosih, ljudi, zavzete za vse, kar je napredno.

Tovarišice in tovariši, o usmeritvi in nalogah lovskih organizacij v sedanjem srednjeročnem načrtu smo slovenski lovci razpravljali obsežno in na vseh ravneh naše organiziranosti. Dogovorili smo se za vrsto ukrepov, ki jih nekatere že uresničujemo. Naštevane vsega tega, vseh problemov in vprašanj, s katerimi se srečujemo, bi bilo za današnjo priložnost preobširno. To še posebej, ker lovska organizacija poleg svoje temeljne naloge, tj. upravljanje lovišč, razvija tudi druge družbenopolitične, kulturne in športne dejavnosti. O tem bomo lahko zato več spregovorili na bližnji proslavi 75-letnice slovenskega lovstva. Rad pa bi se zadržal ob dveh ali treh vprašanjih, ki so vsaj po mojem mnenju ključnega pomena za nadaljnjo napredno rast lovstva v Sloveniji.

Gre predvsem za naloge, ki so povezane z varstvom, zaščito in gojitvijo divjadi. Zaradi številnih, pogosto tudi nesmotrnih posegov človeka v naravo se življenjske razmere za divjad, posebej še za nekatere vrste, pogubno spreminjajo. V takih razmerah varstvo divjadi oziroma naravnega ravnotežja med živalskim in rastlinskim svetom, ter s tem zagotavljanje zdravega okolja za življenje človeka, presega mož-

nosti lovskih organizacij. To je moč uresničevati le s skupnimi napor in sodelovanjem vseh dejavnikov, ki gospodarijo s prostorom. Nujno moramo zato pospešiti sodelovanje, zlasti kmetijskih in gozdarskih organizacij, organov družbenopolitičnih skupnosti in lovskih organizacij.

Znano je, da takšno sodelovanje že uresničujemo v lovskogojitvenih območjih, kjer lovske organizacije skupno z drugimi zainteresiranimi organizacijami in občani usklajujejo letne in srednjeročne načrte in ukrepe. Ni potrebno posebej razčlenjati, koliko takšno usklajevanje in načrtovanje lovsko zaščitnih in gojitvenih ukrepov lahko vpliva na izboljšanje življenjskih razmer za divjad. Vsekakor je to tudi način, s katerim uresničujemo družbeno skrb in odgovornost za ohranitev naše naravne dediščine, katere sestavni del je tudi divjad. In ne nazadnje je to tudi pomemben vidik podružbljanja lovstva.

Usklajevanje načrtov in ukrepov v lovskogojitvenih območjih ne poteka brez dilem in težav, tako kot to velja za vsako novo obliko družbene dejavnosti in za usklajevanje različnih interesov. Toda premiki in uspehi, ki smo jih dosegli, so spodbudni.

Pri tem želim posebej poudariti uspehe, ki ste jih dosegli na območju Zveze lovskih druženj Gorica, kjer se ne ponašate samo s podpisanim družbenim dogovorom, marveč tudi s praktičnim in vzornim sodelovanjem z gozdarskimi in kmetijskimi organizacijami, s pašnimi skupnostmi, z individualnimi kmetovalci in drugimi.

Pomemben vidik uveljavljanja naše skupne odgovornosti za napreden razvoj lovstva je tudi sodelovanje med lovskimi družinami samimi. Pri tem ne mislim toliko na povezanost in sodelovanje, ki je formalno organizacijsko izpeljano prek zvez lovskih druženj vse do Lovske zveze Slovenije in Lovske zveze Jugoslavije. Bolj mislim na potrebo po vsakodnevnem sodelovanju med lovskimi družinami. Mislim na skupne lovskogojitvene ukrepe, ki jih lovske družine izvajajo, ali bi jih morale uveljaviti z organiziranjem skupnih akcij. Takšno sodelovanje, ki naj bi zajelo vse aktivnosti lovskih druženj, je pomembno tudi za krepitev pristnih, tovariških in na medsebojnem zaupanju zgrajenih

odnosov med lovskimi kolektivi. S takšno zavestjo o naši skupni odgovornosti za stanje in razvoj lovstva na Slovenskem moramo preseči tu in tam prisotne spore in pravde za lovske meje, pobude za drobljenje lovišč, za prilagajanje lovskih mej mejam družbenopolitičnih skupnosti in podobno. V času, ko se naša družbena skupnost zavzema in uspešno uresničuje politiko odprtih mej in dobroso-sedskih odnosov s sosednjimi državami, v lovstvu pa za poenoteno gospodarjenje v širših prostorih, so težnje za spreminjanje lovskih mej zares nerazumljive.

Pri upravljanju lovišč, posebej pri varstvu in gojitvi divjadi, zadevamo na nekatere probleme in vprašanja, za katere ne vemo vselej pravih odgovorov. Pravilni odgovori na odprta vprašanja, npr. zakaj se tako hitro zmanjšujejo možnosti za obstoj nekaterih vrst divjadi, pa so pogoj za dobro in učinkovito ukrepanje. Odgovore na taka vprašanja bomo lahko dobili samo z načrtnim proučevanjem vseh razmer, ki so bistvene za življenje divjadi, to se pravi, z raziskovalnim delom. Zato moramo raziskovalnemu delu ter rasti strokovnih kadrov nameniti vse večjo pozornost. Razumljivo je, da mora naša skrb veljati tudi stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju vseh lovcev, za kar imamo sedaj vse ustrezne možnosti.

Dovolite mi še nekaj besed o sodelovanju. Znano je, da slovenska lovska organizacija že več kot četrto stoletja razvija nekatere oblike sodelovanja z lovskimi organizacijami sosednjih pokrajin v Avstriji in Italiji. Eden od sadov tega sodelovanja, morda tudi najpomembnejši, so dogovori med lovskimi organizacijami z obeh strani državne meje o enotnih lovskogojitvenih ukrepih. Doslej so podpisani štirje taki dogovori, od tega dva na slovensko-avstrijski in dva na slovensko-italijanski meji, dva pa sta v pripravi. Z njimi urejamo lovskogojitvene ukrepe za glavne vrste obmejno živeče divjadi. Neposredno sodelovanje, načrtovanje in izvajanje enotnih ukrepov obmejnih lovskih organizacij pa imajo poleg lovskega tudi širši pomen. Na ta način se lovske organizacije vključujejo v naša skupna prizadevanja za sožitje in sodelovanje narodov in ljudi na obeh straneh meje.

K poglobljanju in vsebinski bogatitvi sodelovanja med obmejnimi lovskimi organizacijami pomembno prispevata tudi obe slovenski lovski društvi v zamejstvu. To sta Klub prijateljev lova v Celovcu in slovensko lovsko društvo »Doberdob« v Julijski krajini. Obe lovski organizaciji, s katerima lovci SR Slovenije pristno sodelujemo, morata postati most zblíževanja in povezovanja med lovci in lovskimi organizacijami na obeh straneh meje. V ta namen je potrebno z našim vsestranskim sodelovanjem in pomočjo organizirati razne lovske prireditve z udeležbo tudi lovcev zamejskih organizacij. Prepričan sem, da to prispeva k nadaljnjemu utrjevanju ugleda in položaja teh organizacij in s tem h krepitvi nacionalne zavesti slovenskih lovcev v zamejstvu.

Tovarišice in tovariši, čas dopustov je minil. Nabrali smo si novih moči in volje, da se bomo še odločneje spoprijeli z nakopičenimi slabostmi in težavami v našem družbenoekonomskem razvoju. Zanje vsi vemo. Vemo tudi za naloge, vemo, da zahteva sedanji čas zavzetost vseh in vsakogar izmed nas, da terja več dela in odgovornosti.

Spet smo na preizkušnji, ko si moramo sami in združeni zagotoviti stabilne razmere za nadaljnji gospodarski, socialni in kulturni razcvet naše skupnosti. Včasih nas obide malodušje, ki vedno spremlja večje težave. Zamenjajmo ga z neizprosnostjo in ustvarjalnostjo, z družbeno kritiko, z boljšo organizacijo dela in ukrepov, z vztrajnostjo, z razumom, s srčnostjo, kot smo to vselej delali v časih velikih preizkušenj, v časih ko je bilo treba hitreje speljati številne naloge na poti našega družbenoekonomskega razvoja.

Prepričani smo, da bodo primorski ljudje dali pri tem tudi v bodoče svoje neprecenljiv delež z zagnanostjo, ki je lastna prav vam. Izpričali ste jo z zmago nad fašizmom, s povojno graditvijo in s celotnim dosedanjim gospodarskim napredkom. Zato vam ob pomembni obletnici, ki jo danes slavimo, čestitam in hkrati želim nove uspehe.

S pripravami tako široko zasnovane proslave, združene z razstavo lovskih naprav, trofej in prepariranih primerkov divjadi Trnovske gozda je bilo veliko dela, pri

Janko Razpet, predsednik skupščine ZLD Gorica, odpira proslavo primorskih lovcev na Lokvah
Foto P. Grum

katerem so se še posebej izkazali člani LD Trnovski gozd.

Pripravili smo tudi lično in vsebinsko bogato publikacijo (2200 izvodov) »35 let ZLD Gorica«, v kateri sta — poleg uvodnih besed predsednika skupščine ZLD Gorica — pregled razvoja in organiziranosti lovstva v severnoprimerški regiji skozi čas (ing. Marijan Šebenik) in kratek opis divjadi in njenih značilnosti v loviščih ZLD Gorica (ing. Vitomir Mikuletič). V publikaciji so tudi predstavljeni: Lovsko kinološko društvo Gorica, »Trap« društvo Nova Gorica ter vse lovske družine članice goriške zveze.

ZLD Gorica je izdala tudi jubilejno značko in spominsko plaketo, ki jo je v znak dobrega medsebojnega sodelovanja podelila vsem svojim lovskim družinam, lov. društvoma Laktaši in Ljevče iz BiH, ki sta pobrateni z goriškimi družinami, lovskemu kinološkemu društvu, »trap« društvu, lovskemu pevskemu zboru »Zlatorog« iz Vipave, Lovski zvezi Slovenije, Skupnosti za lovstvo in ribištvo Slovenije, lovišču Prodi-Razor, sosednjim zvezam lovskih družin, Društvu slovenskih lovcev Furlanije-Julijske krajine »Doberdob«, Klubu prijateljev lova iz Celovca, italijanskim lovskim federacijam iz Gorice, Trsta in Vidma, občinskim skupščinam in občinskimi konferencami SZDL Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, medobčinski konferenci SZDL in častnemu članu ZLD Gorica E. Reharju.

Ob tej priložnosti smo najzaslužnejšim lovcem in lovskim družinam ter nekaterim funkcionarjem in delavcem Lovske zveze Slovenije podelili 113 priznanj ZLD Gorica. Priстойnim organom LZS smo tudi predlagali, da podelijo 48 lovskih odlikovanj: 36 znakov in 12 redov za lovske zasluge (red II. stopnje LZS so že prejele LD Col, LD Anho-vo, LD Ljubinj in LD Kanal).

V kulturnem programu so sodelovali Zasavski rogisti iz Šmartnega pri Litiji, lovski pevski zbor »Zlatorog« iz Vipave, učenci osnovne šole Most na Soči in podružnične šole Lom. Vzdušje je bilo prisrčno. Sodimo, da je proslava povsem uspela. Prisostvovalo ji je nad 2000 ljudi, od teh skoraj 1000 lovcev; pogled na lovce v lovskih krogih in na številne lovske prapore je bil veličasten.

To je bila priložnost, ko smo lovci goriške zveze ponovno dokazali, da smo dobro organizirani in pripravljeni veliko žrtvovati za varstvo in gojitev divjadi ter za splošen razvoj naše samoupravne socialistične družbe, za varovanje družbenopolitičnega sistema, ki smo ga priborili z velikimi žrtvami.

Na koncu naj mi bo dovoljeno, da se v imenu predsedstva in izvršnega odbora ZLD Gorica prisrčno zahvalim vsem, ki so omogočili izvedbo te proslave in na njej sodelovali, še posebej Lojzetu Briškiyu, Lovski družini Trnovski gozd in vsem nastopajočim.

Pogoji in način odkupa uplenjene divjadi

Janez Markoli, predsednik sveta za gospodarsko-finančna vprašanja pri LZS

Lovska zveza Slovenije je zvežam lovske družine (ZLD) poslala pismo z nekaj preprostimi vprašanji. Obseg odgovorov in odzivnost na problematiko dokazujeta, v kolikšni meri se v posamezni ZLD ukvarjajo z vprašanji, ki se nanašajo na odkup divjačine. Lovske družine so več ali manj prepuščene svoji iznajdljivosti pri sporazumevanju z odkupovalkami.

Nekaj zvez lovske družine (Kočevje, Gorica, Gorenjska, Ilirska Bistrica, Notranjska in Novo mesto) se je pri odgovorih potrudilo in osvetlilo tudi dodatno problematiko. Druge ZLD so nam poslale kopije pogodb oz. sporazumov o odkupu, naj sami pregledamo, kako je z zadevo. Odgovori nekaterih ZLD (Bela krajina, Savinjska dolina) so kratki in skopi s podatki.

Najbolje organiziran odkup ter hkrati najboljši iztržek imata primorski ZLD. Praviloma gre za komisijski posel. To je izvoz, pri katerem LD oz. ZLD ostane lastnik blaga. Gre namreč za skupno ugotavljanje dohodkovnih odnosov — lastnik blaga ima vpogled v vse stopnje prodaje na tuje kakor tudi v uspeh izvoza. V večini drugih primerov pa po odkupu, ko delovna organizacija divjad odkupi, postane lastnica blaga, ga izvozi na svoje ime in pobere ves dobiček. Odkupovalka sicer res plača lovske organizacije akontacijsko ceno in ob zaključku leta doda še simboličen znesek, tako da je videti posel bolj resen.

Do letos smo slovenski lovci pri končnem letnem obračunu vedno pogrešali podatek o prejetih izvoz-

nih stimulacijah, o čemer nas je TOZD Lovec letos prvič obvestil. Na področju SR Slovenije odkupujejo divjačino naslednje delovne organizacije (DO): Gruda TOZD Lovec, Perutnina Ptuj, ABC Pomurka in Murska Sobota, Primorje eksport v Novi Gorici, TMI Mercator in Postojna ter Jadran v Sežani. Samo v Ptujju vedo, da na območju ptujske ZLD odkupujeta tudi delovni organizaciji iz sosednje Hrvaške: Zelendvor iz Varaždina in Vajda iz Čakovca. Verjetno pa delovne organizacije iz sosednje republike odkupujejo uplenjeno divjad tudi v drugih predelih SR Slovenije. V okolici Ormoža in Ptujja odkupuje tudi »Slovenija Sadje«, ki pa odkupljeno divjad preprodaja Grudi-Lovcu. Manjši in občasni odkupovalci plačujejo po višjih cenah kakor redni monopolni odkupovalci.

Redke ZLD vedo, kateri izmed navedenih delovnih organizacij njihove lovske družine oddajajo uplenjeno divjad. Pregled imajo v Kočevju, Gornji Radgoni, Kopru, Kranju, Celju, Žalcu, Idriji, Il. Bistrici, v Zagorju, v Beli krajini, pri notranjski ZLD, v Novi Gorici in Novem mestu. V Ilir. Bistrici imajo sklenjen dogovor, da morajo lovske družine oddati najmanj 60 % divjačine odkupovalcem, 40 % je pa lahko odkupijo domači lovci. Podatkov o količini, ki jo odkupujejo domači lovci, ni, pogrešamo tudi podatke o cenah, po katerih domači lovci lahko odkupijo uplenjeno divjad. V zadnjem času se je zaradi nizkih odkupnih cen zanimanje družbenih in zasebnih gostincev za odkup divjačine povečalo.

Večina lovske družine nima pogodb z delovnimi organizacijami odkupovalkami in čaka na razplet pogovorov z DO. Predstavniki delovnih organizacij v zadnjem času obiskujejo posamezne lov. družine, jim ponujajo različne ugodnosti (predvsem hladilnike, plačilo prevoza, dajejo predujme za letni odkup

Priporočilo sveta za gospodarsko-finančna vprašanja pri LZS

Svet za gospodarsko-finančna vprašanja pri LZS je 4. 10. 1982 na svoji seji med drugim razpravljal tudi o vprašanju odkupnih cen za uplenjeno divjad, če jo želijo odkupiti člani LD. Svet je ugotovil, da so se, žal, nekateri še pred časom sprejeta načela »pozabila«. Zavzel je odločno stališče, da ne more biti nikakršne oblike prilaščanja družbenih sredstev. Zato lovske organizacije priporoča, naj razpravljajo in sprejmejo naslednja stališča:

1. Vsak član lovske družine lahko odkupi uplenjeno divjad samo po dnevnih tržnih cenah.

2. Tisto uplenjeno divjad, ki jo odkupovalec (DO) zavrne zaradi premajhne teže, lahko član LD odkupi po ceni, ki je 30 % nižja od dnevne tržne cene za divjad določene vrste. Malo divjad član lovske družine lahko odkupi po veljavnih odkupnih cenah za kos, zajca pa plača po teži za kg.

3. Stroški spravila uplenjene divjadi se povrnejo po stroškovniku, ki ga sprejme posamezna LD, pri tem pa mora paziti, da ne pride do neupravičenega prelivanja družbenih sredstev.

Za spravilo divjadi, ki ima trofejo, naj se uplenitelju praviloma ne prizna nobeno denarno nadomestilo.

4. Če gre za strokovno naročen odstrel v okviru lovskogospodarskega načrta, se izvajalcu takšnega odstrela povrnejo stroški za uporabljeno strelivo in za spravilo divjadi.

Predložena stališča naj lovske družine konkretizirajo v samoupravnih sklepih, pri tem naj upoštevajo svojo gospodarsko uspešnost in se izogibajo pretodega formalizma.

Svet poziva vse lovske organizacije, naj pošljejo svetu za gospodarsko-finančna vprašanja pri LZS še bolj konkretne in družbeno upravičene predloge.

Odkup uplenjene divjadi v letu 1982 (do 22. septembra)

Zveze lovskih druŹin (ZLD)	Odkupovalci		Pogodba z DO	Način zbiranja	Akontacijske cene v din za kg					
	DO odkupovalke	gostin- ske DO			Srnjad I. kat.		jele- njad	praŹiĉi	med- vedi	muflo- ni in gamsi
					DO	gost.				
Bela krajina	A. G. Lovec			javna prevozna sr.						
Celje	A. G. Lovec Perutnina		skle- nile LD	zbirna mesta, odvoz, avtobus						
Gorenjska	A. G. Lovec Perutnina	tudi	obnav- ljajo ustno	zbirna mesta pri mesarjih, jav. pr.	155	255				
Gorica	Primorje	tudi	da	Źeleznica, avtobus	255		190	170		190
Gor. Radgona	ABC Pomurka		pismeni dogovor	zbirno mesto v Gor. Radgoni, sami lovci	155		113	92		
Idrija	A. G. Lovec Primorje		ni skle- njena	avtobus	235					
Il. Bistrica	Jadran SeŹana		da, LD	odkupna postaja v Il. Bistrici	200		120	100	200	150
Koĉevje	A. G. Lovec Perutnina	tudi	delno	zbirna mesta, kom. izvoz, avtobus	155	255	113	92	200	
Koper	Jadran SeŹana		da	zbirno mesto DO in LD	okoli 250					
Ljubljana	A. G. Lovec Perutnina		delno LD	nekaj zbiralnic, sami lovci, avtobus						
Ljutomer	Perutnina ABC Pomurka			zbiralnice, odvaŹa DO						
Maribor	A. G. Lovec Perutnina	tudi	delno LD	hlad. MB, sami lovci, avtobus, hlad. skr.	155	viŹja cena				
Notranjska	A. G. Lovec Perutnina		delno	zbiralnice, odvoz DO, avtobus	155 175					
Novo mesto	A. G. Lovec Perutnina	tudi	delno	Źeleznice, avtobus, le 1 zbiralnica	155					
Posavje	A. G. Lovec Perutnina	tudi	ni skle- njena	zbiralnice, Źeleznica, avtobus		viŹja cena				
Postojna	Jadran SeŹ. TMI Mercator		da	zbir. enkrat tedensko DO	200 200		120 120	100 100	200	150 150
Prekmurje	ABC Pomurka Perutnina		delno	zbiralnice, odvaŹa DO oz. sami						
Ptuj	A. G. Lovec Perutnina		da	zbir. Ptuj, Maribor, OrmoŹ, lovci in DO						
Zasavje	A. G. Lovec Mesarija Lit.		ustno pogodbe ni	sami lovci, avtobus, Źeleznica						
Savinjska dolina	A. G. Lovec		ustno pogodbe ni	hladil. Celje 2 LD hlad. skrinje			200 din do 40 kg	150 din do 50 kg		
Gojitveni loviŹiĉi LZS	TOZD Gruda z. t.		samo- upr. spo- razum	fco loviŹiĉe	250		180 din nad 40 kg	130 din nad 50 kg	230	

Pojasnilo: A. G. Lovec = Agrotehnika-Gruda, TOZD Lovec.

ipd.), ĉe sklenejo pogodbo. Veĉina sklenjenih pogodb, dogovorov in sporazumov ureja kupoprodajni odnos, tako da odkupovalec postane lastnik blaga. S tem je v glavnem opravljeno. Presenetljivo dosti lovskih druŹin Źe poŹilja uplenjeno divjad z javnimi prevoznimi sredstvi (avtobus, Źeleznica). Znatni deleŹ divjaĉine

pripeljejo tudi lovci sami v hladilnice, praviloma pa do zbiralnih mest. Źtevilo hladilnih skrinj se je v zadnjem ĉasu poveĉalo, v prene-kateri lovski druŹini imata kar po dva odkupovalca vsak svojo hladilno skrinjo. Divjaĉino organizirano odvaŹajo samo s posameznih podroĉij.

V vseh razpravah je najbolj izpostavljeno vpraŹanje cen. ĉe pogledamo sporoĉene podatke, ugotovimo, da je razlika med najniŹjo in najviŹjo odkupno ceno za srnjad kar 100 din ali 38 %. V tej zvezi je bilo Źe dosti povedanega. Odkupovalke same, ali prek izvoznih organizacij, odkupljeno blago izvaŹajo. Predpostavimo, da dose-

gajo pri izvozu približno enake cene, sicer ne bi mogle pred družbo opravičiti svoje dejavnosti.

Tudi izvozne stimulacije, provizije in ostali stroški so verjetno enaki. Pa vendar dosežejo DO s področja lovstva in lovske družine, ki jim izvoznik opravi komisijski izvoz, pri srnjadi in drugi divjadi znatno višjo ceno. Razlike zaradi pogojev zbiranja, prevoza in količine niso tako velike, da bi upravičile tako velike razlike. Pri komisijskem izvozu prav tako obračunajo neposredno ali posredno enake stroške kakor lov. družine. Na željo sveta za gospodarsko-finančna vprašanja pri LZS so delovne organizacije odkupovalke sporočile razrez »smiselnih stroškov«, ki naj bi temeljili na dejanskih podatkih o uresničitvi izvoza v letu 1981.

Po tem pregledu so bili okvirni stroški v sestavljenih prodajnih cenah v letu 1981 naslednji:

— dejanski odkupni stroški ca. 25 %,

— dejanski izvozni stroški ca. 10 %,

— akumulacija in razširjena reprodukcija ca. 10 %,

preračunano na dosežene devizne cene, povečane za stimulacijo.

Podobno rekapitulacijo stroškov po sestavi na 1 kg divjadi nam je poslala tudi ABC Pomurka. Oba prispevka sta brez vrednostnih kazalcev in zato manj uporabna.

Zagotovo pa so ocenjeni odstotki pretirano visoki. Njihov namen je: upravičiti sedanjo odkupno ceno, ne pa prispevati k iskanju tvorne rešitve.

nih kur v nekaterih deželah srednje Evrope.

Na osnovi teh izvajanj je bilo za ohranitev gozdnih kur sprejeto naslednje:

— lovske organizacije in vlade naj bi zagotovile denarno strokovno-pedagoško in tudi drugačno pomoč za izvedbo programa raziskav in izdelavo učinkovitega zaščitno-gojivnega načrta;

— v predelih s stanišči gozdnih kur naj bi se omejilo turno smučanje in uporaba motornih sani, v zimskem in pomladnem času;

— reguliranje številčnosti zveri in ujed je pomemben dejavnik pri zaščiti gozdnih kur.

Komisija za veliko divjad Evrope in Azije je tudi ugotovila, da sta vzgoja in izobraževanje široke javnosti, zlasti mladine, v pravilnem odnosu do divjadi in narave tudi nalogi lovske organizacije. Zato priporoča, da bi vlade in organi, pristojni za lovstvo, nudili pri nadaljnjem razvoju vzgojne dejavnosti v lovstvu pomoč vsem tistim, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo.

Komisija tudi meni, da je nujno potrebno pri mladini, tako v šolah kakor drugod, razvijati boljše razumevanje do divjadi in njenega življenjskega prostora. Zato v celoti podpira zamisel, da bi ustanovili pri CIC skupino za delo z mladino. Lovski naboji s plastičnimi tulci, ki jih lovci odmetavajo po lovišču, vsekakor onesnažujejo naravo oz. okolje. Zato naj lovci takšnih tulcev ne bi odmetavali po loviščih, izdelovalci nabojev pa naj bi za izdelavo tulcev uporabljali takšno surovino, ki jo mikroorganizmi pod vplivom vremenskih dejavnikov lah-

Generalna skupščina CIC v Monaku

Veljko Varičak

Od 11. do 15. junija 1982 je bilo v Monaku 29. zasedanje generalne skupščine Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC). Po slovesni otvoritvi zasedanja, na katerem je navzoče pozdravil tudi monaški princ Rainier III., je delo potekalo v komisijah. Ker so nekatere obravnavane teme vsekakor zanimive tudi za bralce glasila Lovec, se bomo z njimi podrobneje seznanili.

Komisija za veliko divjad je skupaj s komisijo za malo divjad pripravila razgovor o gozdnih kurah (divji petelin, rušavec). Po poročilu Weggea se številčnost divjih petelinov na Norveškem giblje med 300 000 in 400 000, odstrel pa med 15 000 in 29 000. Gibanje številčnosti je pogojeno s številom ujed in zveri ter malih glodavcev. Podobno nihanje številčnosti se opaza tudi na Švedskem, kjer vzrok za ta pojav pripisujejo ne le številčnosti zveri in ujed, ampak tudi pomladanskim vremenskim razmeram v času gnezdenja, prehranjevalnim možnostim in zlasti nemiru, ki ga povzroča delo v gozdovih,

kakor je v svojem poročilu navedel tudi Marceström.

Kalchreuter je v svojem poročilu navedel, da je nihanje številčnosti gozdnih kur v nižinskih (močvirnatih) področjih srednje Evrope podobno kakor v skandinavskih deželah, medtem ko je številčnost precej stalna v gorskih loviščih. Na stalez gozdnih kur vpliva povečano izkoriščanje šote na močvirnatih področjih kakor tudi povečano število ujed, kar je odraz njihove zaščite v zadnjih desetletjih.

Gindre je poudaril, da na upadanje številčnosti gozdnih kur vsekakor vplivajo zveri in ujede kakor tudi pomanjkanje hrane za kečke v prvih dneh po izvalitvi. Tudi nemir v gozdovih je činitelj, ki vpliva na zmanjševanje številčnosti, medtem ko lov na to nima večjega vpliva. Predlagal je organiziran popis vseh rastišč gozdnih kur, kar že izvajajo v nekaterih deželah srednje Evrope in Skandinavije.

Tim Lovel je naglasil, da so gozdne kure zelo občutljive na vsako spremembo v okolju. To je tudi vzrok za zmanjševanje številčnosti gozd-

ko razkrojijo. Na ta način bi lovci, ki imajo sicer pomembno vlogo pri varstvu okolja, prispevali še določen delež k ohranitvi čistega okolja.

Komisija za malo divjad je ob zasedanju generalne skupščine izvedla simpozij pod naslovom »Vplivi modernega poljedelstva na divjad in druge divje živali.« Ob sedanjem poljedelstvu izstopata dva glavna problema:

- izgubljanje življenjskega prostora za divje živali in
- neposredni ter posredni vplivi pesticidov in drugih kemičnih sredstev.

Kjer prevladujejo monokulture, so ti vplivi še izrazitejši. Kjer je zemlja posejana z različnimi kulturami, česar ne bi smeli imeti za staromodno ali neproduktivno, imajo divje živali večje življenjske možnosti. Podobno kakor ima rutinsko škropljenje za posledico naglo večanje odpornosti škodljivcev, ima tudi monokulturni sistem v kmetijstvu obilo slabih strani, a ne le za ekologa in lovca, marveč tudi za poljedelca. V malone vseh državah proučujejo vpliv intenzivnega kmetijstva na divjad oz. na rastlinstvo in živalstvo. Povsod iščejo kompromise, ki bi zagotovili, da bi bilo pridelovanje hrane čedalje večje, da bi divjad imela večje možnosti za obstanek ter da bi se ohranilo naravno okolje.

Na simpoziju v Monaku so obravnavali šest prispevkov (referatov) raziskovalcev iz Francije, Švedske, Švice in Velike Britanije.

Paul Havet (Office National de la Chasse) je prispeval podrobno poročilo o sedanjem položaju francoskega poljedelstva ter statistične podatke v zvezi z vplivi različnih poljedelskih metod, kemikalij ipd. na malo divjad. Po njegovem mnenju nosi poljedelstvo na tak ali drugačen način krivdo za približno 40 % izgub pri mali divjadi. Znanstveniki in agronomi ugotavljajo, zakaj moderno poljedelstvo slabo vpliva na divje živali in iščejo na osnovi svojih spoznanj kompromise, da bi zagotovili hiter razvoj poljedelstva kakor tudi zadovoljive možnosti za obstanek divjih živali.

Dr. Blankenhorn iz Švice je obravnaval vpliv sprememb v okolju na divje živali. Temo o živih mejah pa je obravnaval Mike Rands iz Velike Britanije. Na primeru jerebice je

Delovno predsedstvo zasedanja generalne skupščine CIC v Monaku, drugi z desne Marko Bulc, podpredsednik Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC)

dokazal, kako obseg in kakovost živih meja na posestvih v Angliji vpliva na gostoto gnezdenja. Dr. Sotherton iz Velike Britanije je poudaril, da so žive meje dragocene tako za kmeta kakor za divjad. Žive meje so npr. tudi nahajališče različnih škodljivih žuželk, ki so hrana mladim jerebicam. So pa tudi nahajališče različnih žuželk, ki so koristne za kmetijstvo (npr. najezdniki). Naravno biološko zatiranje škodljivcev je pa znatno cenejše od zatiranja z insekticidi. Utemeljeval je

tudi škodljivost nekaterih herbicidov in fungicidov na koristne žuželke.

Charles Ronzongles je govoril o gnojenju z organskimi gnojili v poljedelstvu kot alternativni z uporabo umetnih gnojil.

Na simpoziju so tudi sporočili, da še niso bile opravljene raziskave glede upadanja populacij male pernate divjadi na okoli 5 milijonih hektarih vinogradov v Franciji, Italiji in Španiji. Monokulture, kemikalije in nove metode obdelova-

Del udeležencev zasedanja generalne skupščine CIC v Monaku Foto S. Dondur

nja so vinograde spremenile tako, da so za življenja perjadi nepri-
merni.

Iz referatov na simpoziju izhaja, da so vzroki upadanja številčnosti ma-
le divjadi znani. Rešitev tega pro-
blema je v pogojih sodobnega kme-
tijstva možna le s praktičnimi po-
segi za izboljševanje življenjskih
razmer za divjad (remize, vetro-
brani, žive meje ipd.).

Komisija za malo divjad je v pre-
teklem obdobju organizirala skupaj
s komisijo za ptice selivke tridnevni
seminar o kljunačih ter imela
redni letni sestanek skupine »Pro-
jekt Alectoris ruffa« (Načrt o rdeče-
nogi jerebici) v Španiji.

Delovna skupina za oce-
njevanje trofejev je razprav-
ljala in sklepala o naslednjem:

— Ker so nerazčiščena gledišča,
kaj so tipične in kaj netipične obli-
ke muflonjih polžev, se ustanovi de-
lovna skupina, ki bo določila znake
netipičnosti. Vse države, ki imajo
populacije muflonov, bodo v to sku-
pino imenovala po enega strokov-
njaka. Predsednik delovne skupine
bo strokovnjak iz Avstrije. Sestanek
bo v Pragi novembra 1982.

— Švicarska delegacija je predla-
gala, da bi za ocenjevanje rogljev
gamsjih koz uporabljali prilagojeno
formulo, po kateri bi se število točk
povečalo v primerjavi s točkami, ki
jih prejmejo roglji gamsov — koz-
lov. Delovna skupina je predlog od-
klonila kot nesprejemljiv. Predlaga-
la pa je, naj se preuči možnost, da
bi se znižalo število točk (za 5
točk) kot pogoj za podeljevanje me-
dalj rogljem gamsjih koz.

Dokončno bo ta skupina sklepala
o tem, ko bo iz vseh držav, kjer
imajo gamse, dobila mnenje o za-
devi.

— Strokovnjaki iz Romunije bodo
v sodelovanju in po posvetovanju
s strokovnjaki vseh tistih evropskih
držav, kjer živi pretežni del evrop-
skih medvedov, proučili in sestavili
predlog o morebitnih novih merilih
za podeljevanje medalj medvedjim
kožuhom.

— Merila za dosego medalj za tro-
feje afriške in azijske divjadi naj bi
ostala ista, ki so jih uporabljali na
svetovni lovski razstavi v Plovdivu.
Ker vse afriške in azijske države
še niso poslale svojih soglasij gle-
de teh kriterijev, bo o tem general-
na skupščina dokončno odločala
prihodnje leto.

— Delovna skupina predlaga, da

CIC izda knjižico z navodili o po-
deljevanju medalj lovskim trofe-
jam vseh vrst, ko bodo dokončno
sprejeta tudi merila za podeljevanje
medalj trofejam afriške in azijske
divjadi.

Komisija za lov s foto-
kame ro je ugotovila, da pomeni
razstava fotoposnetkov v prosti na-
ravi živečih divjih živali, izvedena
ob zasedanju generalne skupščine
CIC v Monaku, velik uspeh. Namen
takih prireditev je približati naravo
širši javnosti in ji s tem zbuditi za-
nimanje za vprašanja ekologije,
varstva in ohranitve raznih vrst div-
jih živali.

Komisija priporoča, da bi tudi v
drugih državah občasno pripravili
podobne razstave.

Komisija nadalje predlaga, da bi v
tistih državah članicah CIC, kjer še
nimajo društev za lov s fotokamero,
taka društva ustanovili. Ta naj bi
med drugim organizirala tudi ob-
časne razstave fotografij z motivi
divjih živali iz proste narave.

Komisija je s simpatijami sprejela
pobudo Kluba Diana iz Slovenije
— Jugoslavije, da bi na razstavah
lovskih trofejev obvezno pripravili tudi
razstave fotografij in drugih posnet-
kov živali iz proste narave. Vendar
zaradi finančnih obveznosti, pove-
zanih s takimi razstavami (katalogi,
medalje, stroški žirije ipd.), komi-
sija ni mogla sprejeti dokončnega
sklepa, ne da bi se prej posveto-
vala z vsemi delegacijami. Zato bo

o pobudi Kluba Diane sprejela do-
končen sklep na eni izmed nasled-
njih sej.

Na sklepnem zasedanju generalne
skupščine CIC so bila vsa poročila
in vsi predlogi komisij ter delovnih
skupin sprejeti.

Na tem zasedanju so podelili tudi
kulturne nagrade CIC za leto 1982.
Literarno nagrado CIC je posmrtno
prejel znani madžarski lovski pi-
satelj Laszlo Studinka, ki ga po-
znamo tudi kot sodelavca naše re-
vije Lovec. Nagrado CIC za umet-
niška dela sta dobila kanadski sli-
kar Robert Bateman in madžarski
slikar Pal Czergezan. Marko Bulc
pa je kot predstavnik Lovske zveze
Jugoslavije izročil dosedanjemu ge-
neralnemu administratorju Francoi-
su Edmondu-Blancu, ki odhaja v
pokoju, orden za lovske zasluge I.
stopnje, s katerim ga je odlikovala
Lovska zveza Jugoslavije za njego-
vo dolgoletno delo v CIC.

Za novega generalnega administra-
torja je generalna skupščina izvo-
lila Jeana Servata, načelnika upra-
ve za varstvo narave pri ministrstvu
za kmetijstvo in gozdarstvo Fran-
cije.

Končno je bilo sklenjeno, da bo
naslednje, 30. zasedanje generalne
skupščine CIC leta 1983 v Jugosla-
viji. Glavna točka tega zasedanja
bo lovska zakonodaja v posamez-
nih državah članicah CIC, seveda
pa bodo v programu tudi razni te-
koči problemi in naloge posamez-
nih komisij in delovnih skupin.

Gamsja koza ali gamsovska

Foto M. Lenarčič

Nekaj misli o sporazumu o gamsih*

Mirko Lamprecht

Po nekaj letih govorjenja o potrebi enotnih smernic za gojitev gamsov na obmejnem področju Karavank, smo končno v februarju 1980 dočakali sporazum, ki so ga v gradu Mageregg pri Celovcu sklenili predstavniki Lovske zveze Slovenije, naših obmejnih lovskih zvez in Zavoda za gojitev divjadi »Kozorog« s Koroškim lovstvom (Kärntner Jägerschaft) onstran meje.

Moram povedati, da smo bili na Koroškem — tostran državne meje — prijetno presenečeni. Predvsem zaradi tega, ker so se smernice za izvajanje lova, navedene v sporazumu, skoraj popolnoma približale našim smernicam v Mežiškem gojitvenem bazenu, katere izvajamo že dobrih deset let. Te smernice so nam pravzaprav posredno neke vrste priznanje oz. potrdilo, da smo mi že pred več kakor desetimi leti izbrali pravilno pot pri gojitvi gamsov. Tako nam ne bo noben problem uskladiti tistih nekaj majhnih razlik. Mnogo težje bo njim, ki so še do nedavnega odklanjali odstrel koz in mladih gamsov in stremeli za čim večjo poprečno starostjo uplenjenih gamsov. V sporazumu so pri smernicah navedeni tudi starostni razredi za kozle in koze ter tudi odstrel v posameznih razredih. Višina skupnega odstrela zaenkrat še ni določena. Pri nas na Koroškem planiramo odstrel od 20 do 25 % glede na pomladanski stalež gamsov. Menim, da je toliko vsekakor potrebno, dokler je gamsja populacija zdrava. Bolje, da so gamsi zdravi in manj številni, kakor obratno.

V sporazumu je nadalje navedeno, da naj bi stremeli za spolnim raz-

* Članek »Nekaj misli o sporazumu o gamsih« nam je avtor poslal že v letu 1980, po sklenitvi zadevnega sporazuma, a ga tedaj iz določenih razlogov nismo objavili. Sporazum sam smo pa lovski javnosti predstavili s poročilom pod naslovom »Interesna skupnost za gojitev gamsov v Karavankah«. Poročilo je napisal V. Varičak in je bilo objavljeno v številki 4 — april 1980.

Uredništvo

Ko so v listopadu gamsi odeti v svatovske črne kožuhe, je v gorah navadno že prava zima
Foto R. Marenčič, Diana

merjem od 1:1,3 do 1:1,5 v korist koz. Pri nas smo mnenja, da naj bi bilo spolno razmerje čim bližje 1:1, ali ne več kakor 1:1,3, kajti če rečemo 1:1,5, obstaja namreč bojazen, da bo spolno razmerje v naravi kaj kmalu 1:2, ali pa še več v korist koz. V sedanjih razmerah, ko gamse ogrožajo razne bolezni, to nikakor ne bi bilo zaželeno. Kajti pravilno spolno razmerje v precejšnji meri vpliva tudi na zdravje in odpornost populacije. Vedeti moramo tudi, da se tem dlje v zimo zavleče prsk, čim slabše je spolno razmerje oz. čim bolj se oddaljuje od razmerja 1:1 v korist koz. Vse koze niso hkrati prskave in tisti redki kozli prskači se izčrpajo do onemoglosti. Pa ne, da bi prskača izčrpal sam prsk, temveč dejstvo, da si med prskom skoraj ne vzame časa za prehranjevanje in porabi celo tisto rezervno tolščo, ki si jo je v jeseni nabral za zimo. Znanih je več primerov, ko so pri gamsih, uplenjenih proti koncu prska, našli popolnoma prazne

vampe. Če pa že med prskom ali pa takoj po njem nastopi huda in ostra zima, marsikateri gams-kozel podleže.

V smernicah sporazuma je navedeno tudi točno zaporedje, po katerem bi gamse odstreljevali. Dodana je tudi pripomba, da je treba z gojitvenim odstrelom začeti takoj v začetku lovne dobe. Pred prskom, ko tropi še niso vznemirjeni, je možno z natančnim opazovanjem in primerjanjem posameznih živali izbrati in odstreliti najprimernejšo (bolno, telesno šibko, nepravčasno prebarvano, trofejno podpoprečno razvito). Že vrsto let se zavzemam za to, da bi kozle lb — la itak niso v planu — načelno lovili šele po prsku ali vsaj ne pred 15. novembrom. Načelno pravim zato, ker je gams pač loven že z avgustom. Seveda ni tragično, če tu in tam pade kakšen tudi prej, nikakor pa to ne bi smelo postati pravilo. Prav lansko sezono je pri nas (Mežiški gojitveni bazen) neka lovška družina odstrelila že pred prskom vse

Gamsa v steni

Foto J. Markizeti

Ib in še nekaj la kozlov, ki jih sploh ni bilo v planu. Če se to dogaja še v loviščih, kjer so gamsi v neustreznem spolnem razmerju, kjer je dosti več koz, je vprašanje, koliko kozlov prskačev sploh še ostane. Po drugi strani pa s takšnim ravnanjem tudi sami sebe prikrajšamo za najlepši gamsji lov, to je pozimi in v snegu na črnega svata. Glede ocenjevanja kakovosti pravi sporazum, da je razdelitev v posameznih starostnih razredih na »a« in »b« možna. Meni se zdi ta beseda precej relativna. Menim, da je razdelitev v »a« in »b« potrebna, če že ne nujna. Kako naj sicer lovcu nazorno povemo, katerega gamsa, npr. v srednjem razredu, lahko odstrelimo, kateri pa mora na vsak način ostati. V Mežiškem gojitvenem bazenu imamo za nepravilno odstreljene le tiste gamse, ki pridejo v »a« skupino po trofeji in telesni teži. Gamsa, ki spada vsaj po enem kriteriju v »b« skupino, smatramo za pravilno odstreljenega. Do takega sklepa smo prišli zato, ker so nekateri strokovnjaki pred leti upoštevali za uvrstitev v to ali ono skupino samo trofejo, potem so prišla leta, ko so drugi strokovnjaki trofejo popolnoma zanemarili in trdili, da samo telesna razvitost (teži) velja kot merilo za pravilnost oz. nepravilnost odstrela. Sedaj pa imamo zopet navodila (v samoupravnem sporazumu o enotnih gojitvenih

smernicah v SR Sloveniji, 1980—1985), da se telesna teža — kot merilo kakovosti — ne upošteva, pač pa kakovost oz. razvitost rogljev. V Mežiškem gojitvenem bazenu smo pa sklenili, da bomo upoštevali oboje, zato smo izračunali poprečji za oba kriterija. Gams, ki ima poprečne ocene, za nas še ni slab. Zato so za nas pravilno odstreljeni vsi tisti gamsi, katerih roglji so za nekaj točk pod poprečjem, ali pa tisti, katerih telesna teža je nekaj kg pod poprečjem. Ta merila smo si seveda ustvarili po dolgoletnih meritvah in tehtanjih uplenjenih gamsov. Da so takšna merila potrebna, mi bodo pritrdili vsi, ki so kdaj sodelovali pri ocenjevanju uplenjenih gamsov oz. njihovih rogljev. S pomočjo natančnih navodil moremo vsak odstrel pravilno in objektivno oceniti. Izognemo se vsakemu nesporazumu in lovci-uplenitelji so v vsakem pogledu res enakopravno in pravično obravnavani.

Pred trinajstimi leti smo pri nas v Mežiškem gojitvenem bazenu pričeli z razstavami lovskih trofej vsako leto uplenjene divjadi. Na teh razstavah vsako leto pripravimo tudi natančne analize o odstrelu srnjadi in gamsov. V šestih lovskih družinah, ki gospodarijo z gamsi, veljajo seveda ista osnovna merila za odstrel gamsov. Da pa te analize ne bi postale preveč enolične, sem zadnja leta izdelal za vsako lov.

družino poseben pregled odstrela. Izdelal sem tudi neke vrste točkovni sistem, kjer upoštevam štiri kriterije, v koliki meri so doseženi: odstotek planiranega odstrela, pravičen odstrel v spolnem razmerju (1:1), kakovost odstrela v »a« in »b« skupinah ter pravičen odstrel po starostni sestavi. Na tak način seveda dobim lovsko družino, ki zbere največ točk in tudi tisto z najmanj točkami. Kaže pa, da to nekaterim ni preveč všeč. Slišati je bilo pripombo, da uvajam neke vrste tekmovanje, kar pri lovu ne bi smelo biti. Mislim pa, da to ni nobeno tekmovanje, temveč stvaren pregled odstrela po lovskih družinah. Tako najbolje ugotovim, katera lovška družina se res trudi, da odstrel poteka po skupno sprejetih navodilih. Pri nas že nekaj let v tem oziru vodi Lovska družina Pogorevc, ki odstrelijo letno prek 50 gamsov. Taki družini je vsekakor treba izreči priznanje. Nasprotno pa so lovske družine, ki se ne zavedajo dolžnosti in odstrelijo več kozlov kakor koz, ne glede na kakovost, in odstreljujejo preveč v srednjem starostnem razredu, ki mora biti najbolj zaščiten. Take je treba pokarati in jih poučiti ter jim povedati, v čem delajo napake. Nikakor ni pravilno, še manj pa pošteno, da bi se le nekateri držali pravil in smernic, drugi pa lovili po svoje. Sreča je, če to lahko tako imenujem, da pri nas najboljše gospodarijo z gamsi prav tiste lovske družine, ki imajo največji odstrel. Če tega ne bi bilo, nikakor ne bi mogli govoriti o kakih skupnih uspehih in napredku. Da pa bomo dosegli še več, se bodo morale vključiti v dosledno izvajanje sprejetih navodil vse družine. Zavedati se moramo, da gospodarimo pravzaprav le z eno populacijo gamsov in da si ne moremo privoščiti, da bi nekateri »jemali« iz nje samo zrelejše gamse, drugi pa naj bi se zadovoljili z drobižem ali, kakor pravimo Korošci, s »kraflom«. Če smo se že samoupravno dogovorili in izdelali enotna pravila in smernice, potem je nujno, da jih tudi vsi dosledno izvajamo.

Morda se bo kdo vprašal, kaj smo v teh dobrih desetih letih izvajanja naših smernic dosegli? Če hočem biti odkrit, kar precej, ne pa še zadosti, oziroma ne toliko, kolikor smo pričakovali. Predvsem smo s povečanim odstrelom koz precej iz-

boljšali spolno razmerje, dosegli smo, da se populacija ni prekomerno razmnoževala in je zadnja leta številčnost približno enaka. Vendar tu in tam še opažamo manjše premike gamsov v predele, kjer jih včasih ni bilo. Z odstrelom mladičev in slabih dveletnih smo dosegli ugodnejšo starostno sestavo in tudi pogin je bil kar najmanjši. Tako imamo zaenkrat še kar zdravo gamsjo populacijo. Nikakor pa seveda ne bi mogli trditi, da so k temu pripomogle samo naše gojitvene smernice. Verjetno so tukaj še nekateri naravni dejavniki, ki ugodno vplivajo na populacijo gamsov pri nas, katerih pa, vsaj vseh, še ne poznamo. Dejstvo pa je, da pri naših gamsih še nismo opazili bradavičavosti, kužne slepote ali garij. Upamo, da bo pri takšnem stanju še dolgo ostalo.

Vsega, kakor smo si zamislili, pa nismo dosegli tudi zato, ker je še zmeraj preskromen delež starih, zrelih gamsov v populaciji. Takšno stanje je predvsem zaradi še vedno prevelikega posega v srednji starostni razred — in to kljub vsem omejitvam, navodilom in opozorilom! Tukaj je predvsem človeški faktor tisti, ki zavira pot k boljšemu uspehu. Vse preveč je še lovcev,

ki enostavno ignorirajo naše predpise in smernice. V bodoče bodo morala vodstva lovskih družin proti kršilcem dogovorov in sporazumov bolj odločno ukrepati, če naj po tej strani pridemo do uspehov.

Tudi v lovskih družinah bo treba večkrat opozoriti na veliko Titovo pobudo, ki jo je naš predsednik naslovil na vse sloje širom po naši domovini in tudi na nas lovce — namreč na pobudo o kolektivnem delu in odgovornosti. Kajti tudi lovske družine so kolektivi in zato nam ne more in ne sme biti vseeno, kako se posamezniki v lovski družini obnašajo.

Na take misli o delu in odgovorno-

sti sem prišel tudi ob prebiranju sporazuma o gamsih, ki bi bil vsekakor sprejemljiv tudi v drugih predelih, kjer gospodarimo s to divjadjo, ne le v Karavankah.

Kaj nam bo koristil novi sporazum, ki je usklajen z najnovejšimi dognanji na področju gojitve gamsov in izdelan s precej dobre volje, če bo ostal samo na papirju? Tega nika- kor ne smemo dopustiti. Vsi, od prvega do zadnjega, se moramo po- truditi, da bo ta sporazum polno za- živel v praksi — med nami, med lovci gamsarji. Zavedati se moramo, da v nasprotnem primeru ne bomo oškodovani le mi, temveč predvsem gamsi. Samo ob doslednem izva- nju sprejetih smernic lahko upamo, da bodo populacije naših gamsov ostale zdrave in odporne; da bo tisti čas (katerega se v Mežiškem gojitvenem bazenu vsi bojimo), ko bi se morali soočiti z garjami, čim dlje od nas, čim bolj odmaknjen, ali pa, da sploh ne bi prišel. Zave- dati se moramo, da so take smer- nice pravzaprav edini možni pre- ventivni ukrep — a ne le smernice, temveč zlasti dosleden lov po smer- nicah, da naše zdrave gamsje po- pulacije obvarujemo čim dlje od gamsjih garij, ki grozijo zdesetkati to našo plemenito gorsko divjad.

V NOVEMBRU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiteni divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad. Če je seveda odstrel planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem zabranila.

navadni jelen-samec in jelen damjek-samec

košuta navadnega jelena in tele ter damječja košuta in tele

divji prašič

srna in mladič

medved

volk

mufflon oven in mufflonka ter jagnje

gams kozel

gamsja koza in mladič

jazbec

zlatica, belica, dihur.

divja mačka

polh do 15. 11.

poljski zajec

fazan

mlakarica, črna lisica, regeljc, kreheljc

gozdni jereb-petelin

poljska jerebica

golob grivar, grlice

njivska gos

veliki kljunač in kozica

kragulj in skobec

11. XI. vzide ob 6.57, zaide ob 16.35

26. XI. vzide ob 7.16, zaide ob 16.21

= 1. XI.,

= 8. XI.,

= 15. XI.,

= 23. XI.

Brakada v Sredku

France Cvenkel

Skupni lovi, med katerimi je brakada najpogostejša, so v tem jesenskem času v polnem jeku. Razumljivo je, da so razmere in okolnosti po lovskih družinah in v loviščih različne, zato so tudi skupni lovi iz kraja v kraj različni. Toda mimo osnovnih pravil in običajev nikjer ne bi smeli. Zelo mnogo je še napak in pomanjkljivosti. »Brakada v Sredku« naj bi pripomogla k odpravljanju raznih nepravilnosti. Vendar »Brakada v Sredku« ni nikak recept, pač pa pripomoček za izvedbo ne le brakad, ampak v marsičem tudi skupinskih lovov drugih vrst. Saj ponekod brakado izvedejo še bolje, kakor so jo v Sredku, toda ob opisani brakadi naj bi se v marsikateri lovski družini le zamislili in skupnim lovom namenili več pozornosti.

Uredništvo

Priprava

Kakor v številnih lovskih družinah, tako tudi v LD Kovor njen tajnik razpošlje razpored brakad vsem članom pred začetkom skupnih lovov, to je pred 1. oktobrom. Po poslovniku te lovske družine sestavi razpored brakad gospodar v sodelovanju z izvršnim odborom LD in določi tudi vodstvo vsake brakade. V lovišču LD Kovor pride izmed vseh vrst skupnih lovov še najbolj v poštev — brakada.

Brakada je eden izmed skupnih lovov ali skupinskih lovov, ki jih je sicer več vrst, kakor viličasti lov, krožni lov, lov v strelcih, U-pogon, tihi pogon itd. Ime brakada zato, ker imajo na lovu te vrste »glavno besedo« braki in brakirji. Sicer pa še vedno velja označba: »brakada je skupni lov z vsaj dvema psoma za glasen lov in z vsaj tremi lovci-strelci«. Torej je brakada lahko majhna ali velika.

Poslovník LD Kovor tudi določa glavne brakade in revirne brakade. Glavne brakade so navadno štiri v sezoni. Vsak član je povabljen na vse glavne kakor tudi revirne brakade. Obvezno pa se mora udeležiti vsaj dveh glavnih. Član, ki neupravičeno izostane na treh ali vseh glavnih brakadah, ima v prihodnjem letu določeno omejitev pri lovu. Član, ki se ne udeleži glavne brakade, ne sme istega dne s puško v domače lovišče. O udeležbi na brakadah je obvezna točna evidenca. Lovovodja je dolžan po brakadi poslati gospodarju pismeno poročilo o udeležbi članov (po članskem seznamu), gostov in o plenu (vrsta in količina divjadi),

kdo je uplenitelj in kdo je vzel zase uplenjeno divjad (seveda proti kasnejšemu plačilu).

Glavne brakade so časovno in po lovišču ustrezno razporejene, skraj vse druge nedelje pa zasedene z revirnimi brakadami.

Iz razporeda brakad je razvidno: kdaj (datum) je brakada, ali je brakada glavna ali revirna, ob kateri uri in kje je zbor, kateri predel lovišča bo zajela brakada, na katero brakado člani lahko povabijo goste, kdo so lovovodja in njegov pomočnik ter vodja gonjačev in njegov pomočnik.

Druga glavna brakada LD Kovor v letu 1981 je bila določena za nedeljo, 25. oktobra, v predelu Sredok-Brčice v revirju Ljubno (lovišče LD Kovor je zaradi boljše razporeditve in vodenja lovskih opravil razdeljeno v štiri revirje).

Sredok ali Osredok (Otok) je z visoko travo, gostim grmičjem in z borovci porasla naplavinasta ravnica. Nekoč je ta otok z dveh strani oblikovala Sava, s tretje pa potok Lešnica. Sčasoma je Sava potegnila svoj rokav nazaj v svojo strugo in otok je postal polotok med Savo in Lešnico. Brčice so pa z grmičevjem in redkim drevjem porasel, okoli 2 km dolg in približno 100 m visok breg, ki se strmo dviga in vleče nad Sredkom in naprej nad Savo. Toda Sredok in Brčice loči med seboj odsek regionalne ceste. Nekaj dni pred skupnim lovom v Sredku je lovovodja Borut sklical sestanek vodstva brakade. Prišli so lovovodjevi pomočnik Stane, vodja gonjačev Janez in njegov pomočnik Tone ter lovski čuvaj Mitja, da se do podrobnosti pomenijo o iz-

vedbi lova. Če naj skupinski lov poteka gladko, tekoče, brez zapletanja, ga je treba dobro pripraviti.

Bistvena ovira za varen lov v tem predelu je cesta. Dvignjena divjad, bodisi zajec, lisica ali srnjad, večkrat beži iz Sredka čez cesto na Brčice oziroma z Brčic čez cesto v Sredok. Divjad seveda gonijo psi.

Divjad in psi na cesti pa lahko povzročijo prometno nesrečo. V takem primeru bi bila za nesrečo vsekakor odgovorna lovska družina oziroma vodstvo lova. Posledice so pa lahko zelo težke.

Najprej je torej treba zagotoviti varen lov in varen promet na razdalji 3 km. Vodja navzoče obvesti, da je že prosil za pomoč Lovrenca, načelnika narodne zaščite pri KS, ki je tudi član LD, da bo lov in promet na tem odseku zavaroval. Na vzhodni in zahodni strani cestnega odseka bo postavil na desni rob cestišča najprej varnostni trikotnik, 50 m od njega začasni opozorilni znak »Divjad na cesti« z napisom »Lov 3 km!« In 25 m naprej od opozorilnega znaka bo stal član naše LD z rdečim trakom narodne zaščite na levem rokavu ter s tablico za urejanje prometa v roki. Lovca bosta ustavila vsako motorno vozilo, ki bo iz vzhodne ali zahodne strani namenjeno skozi lovni predel, ter naročila vozniku, naj 3 km vozi zelo počasi in skrajno previdno, da ne pride do nesreče. Lovrenc je o zavarovanju lova in prometa pri Sredku že tudi obvestil postajo milice. Tak način zavarovanja pa ni dovoljen na cestah višjega reda.

Člani vodstva brakade dobro poznajo Sredok in Brčice. Predstavljajo si steze in poti, ki vodijo sem in tja, vedo, kje najraje teče zajec, kje po goščavi se zelo rada izmuzne lisica na Podbreško. Toda na lovu je vedno tudi veliko nepredvidenih smeri in poti bežeče ali leteče divjadi. V Sredku je pač veliko zanesljivih stojišč. Drugače je na Brčicah. Nad njimi je v tem jesenskem času že skoraj golo Ljubeno.

sko polje, tesno pod Brčicami pa asfaltirana cesta, ob njej kratke njive, nato reka Sava. Na Brčicah stečin divjadi tako rekoč ni. Zajec, ki rad leži na prisojnih Brčicah in skoči gonjaču izpod nog ali psu izpred nosa, je z nekaj skoki že zgoraj na polju ali spodaj na cesti, od koder se skuša rešiti naprej v Sredok ali v Laze. Fazan ali ključnač se z Brčic s čim hitrejšim poletom skuša rešiti čez Savo v lovišče kroparske LD. Brčice pravih stojišč pravzaprav nimajo.

Spričo takšnih razmer vodstvo sklene izvesti v Sredku pogon z oštevilčenimi stojišči ali strežami.

(Izraz »streža« je vsekakor ustrežnejši kakor »stojišče«, čeprav ga lovci manj uporabljamo. Saj lovci na stojiščih tudi vedno ne stojimo, ampak tudi sedimo, na lovskem stolčku, na štoru ipd. Pri tem pa končno to ni bistveno, pač pa, da prestrezamo divjad in nanjo streljamo. Zato torej je »streža« primernejša kakor »stojišče«.)

Na Brčicah pa naj bo premikajoči se pogon v obliki črke U.

(Pri pravem U-pogonu ali češkem pogonu ne uporabljajo psov goničev, ampak ptičarje in šarivce.)

Pri vsakem skupnem lovu je najmanj očitkov in negodovanj, če lovci stojišča izžrebajo. Upoštevajoč število članov domače lov. družine kakor tudi gostov iz sosednje LD Begunjščica, ki jih je izvršni odbor LD Kovor na to brakado posebej povabil, je temu ustrezno treba zagotoviti zadosti stojišč. Predvideti je treba lovce, ki bodo skupaj z gonjači šli v pogon. Za to pridejo zlasti v poštev lovci domačini, bivajoči na območju revirja Ljubno, ki najbolje izmed vseh poznajo ta predel.

Lovovodja je narisal obris Sredka in navzoči so na njem označevali stojišča, glavna in stranska. Glavno stojišče je tisto, mimo katerega — po sodbi vodstva — zanesljiveje priteče divjad kakor pa mimo stranskega.

Stane in Mitja sta prevzela nalogo, da bosta do dneva pred brakado stojišča oštevilčila, da bosta torej na določenih mestih (npr. na drevesnih deblih) pritrdila primerno velike kartone s številkami. Do določene številke jih bo namestil Stane,

naprej do konca pa Mitja. Ta dva bosta torej točno vedela vsak za »svoja« oštevilčena stojišča, zato bosta na brakadi tudi kot postavljača odvedla vsak svojo skupino lovcev-strelcev in jih postavila na stojišča.

Vodstvo brakade natančno ve, katere številke pomenijo glavna stojišča, katere stranska stojišča. Ne more pa točno vedeti, koliko lovcev se bo brakade udeležilo. Vsekakor je bolje računati z večjo udeležbo kakor z manjšo, kajti številke, katerih vsaka pomeni stojišče, ne moreš dodajati tja v en dan.

Ob prihajanju na zbirališče, zlasti pa potem v zboru, je treba lovce točno in čim hitreje evidentirati (na kopiji članskega seznama LD) in po potrebi že izločiti odvečno število žrebnih lističev z »najslabšimi« stranskimi stojišči. Ko na zboru lovci žrebajo, mora biti v lovovodjevem klobuku enako število lističev, kolikor je lovcev-strelcev v zboru. Kajti pri večjem številu lističev bi se utegnili zgoditi, da bi po žrebanju ostala v klobuku prav

Zavarovanje lova in prometa: varnostni trikotnik, 50 m naprej začasni opozorilni znak »Divjad na cesti« z napisom »Lov 3 km!« in 25 m naprej lovec s trakom narodne zaščite na levem rokavu in v desnici s tablico za urejanje prometa
Foto F. C.

številka najboljšega glavnega stojišča.

Žrebni lističi naj bodo primerno veliki, ustrezne barve in iz tršega papirja ali kartona, da si jih lovci lahko zataknejo na klobuk. Revir Ljubno spada v območje občine Radovljica, ki je v oktobru 1981 spadalo med neposredno ogrožena območja s steklino. Zato lovovodja prevzame obveznost, da bo lovce v zboru pred lovom obvestil tudi o vsem potrebnem glede zavarovanja pred steklino.

Člani vodstva se niso pozabili pogovoriti še o nekaterih podrobnostih, preden so se razšli.

Zvečer pred brakado so se zopet sestali in ugotovili, da je za lov vse potrebno pripravljeno.

Zbor pred lovom

Lepo nedeljsko jutro, 25. oktobra 1981. Po razporedu je bil zbor za brakado v Sredku ob pol osmih pred domom TVD Partizan v Ljubnem. Vodstvo brakade je bilo pol ure pred določenim časom na zbirališču. Lovovodja Borut in vodja gonjačev Janez ne le s puško čez ramo, ampak vsak tudi z velikim lovskim rogom. Tudi drugi lovci že prihajajo, nekateri peš, nekateri z avtomobili, med njimi gostje iz LD Begunjsčica. Na zbornem mestu se lovci pozdravljajo, si segajo v

roke in se pomenkujejo o tem in onem.

Lovovodja ob pomoči drugih članov vodstva brakade medtem že skrbno označuje navzočnost prišlekov. Sem in tja kdo Borutu izroči listič z opravičilom solovca, ki se brakade iz določenega razloga ne more udeležiti. Na poseben način lovovodja na seznamu označuje že tudi lovce, ki vodijo pse, saj se bodo gotovo uvrstili med brakirje. Tako na seznamu udeležencev brakade že nastajata dve skupini: lovci-strelci in lovci-brakirji z drugimi gonjači.

Zaradi vabljenih gostov, ki se v tujem kraju morda ne znajdejo najbolje, lovovodja premakne določen čas za zbor za četrt ure naprej. Točno tri četrt na osem pa glasno zapove: »Tovariši lovci in brakirji, zbor!«

Večina navzočih že ve, da je lovovodja s tem, kjer se je postavil in kamor se je obrnil, že točno določil prostor za zbor. Zato ni potrebno nikakršno spraševanje. Pred vodjem lova se v smeri njegove levece razvrstijo v dveh vrstah lovci-strelci (desno krilo), pred lovovodjevo desnico pa stopijo in se priključijo strelcem lovci-brakirji in drugi brakirji s psi in palicami (levo krilo). Na zbornem mestu zavladati tišina. Nihče nima več cigarete v ustih, niti v roki. Vse puške so na levih ramah s cevmi spredaj in strmo

navzgor, leve dlani lovcev držijo cevi tik nad zgornjim jermenikom. Izjema so le lovci-brakirji, ki z levicami drže pse na jermenih. Desnice vseh navzočih so mirno spuščene ob desnem hlačnem šivu. Lovci in brakirji tudi na ta način izražajo svojo organiziranost in disciplino, ki sta potrebni ne le pri vsakem kolektivnem delu, ampak tudi na vsakem skupinskem lovu!

Lovovodja Borut, za katerim stojе njegov pomočnik in postavljač Stane, vodja gonjačev Janez ter lovski čuvaj in postavljač Mitja, pozdravi vse navzoče lovce in brakirje, posebno pa goste iz sosednje LD Begunjsčica. Obrazloži in delno tudi pokaže, kje bo potekala brakada, da bosta dva pogona, prvi v Sredku, drugi na Brčicah in nadaljuje:

»Sredok je razmeroma obsežen predel, sem in tja gosto zaraščen, zato bodo gonjači pritisnili v precej strnjene vrsti od potoka Lešnice proti zgornjemu delu Sredka, kjer se bodo obrnili in pognali po drugem delu te gozdnate ravnice ob Savi do črte, kjer s pogonom začnejo. Lovci strelci bodo vseskozi ostali na stojiščih, ki jih bodo sedaj na zboru izžrebali. Ves pogon v Sredku bo trajal približno dve uri. Začetek bo z bližnje višine naznanil dolg, enkratni glas mojega lovskega roga, ki ga bodo zaradi ravnega sveta slišali strelci na vseh stojiščih. Takoj za lovovodjevim rogom bo z enkratnim glasom zadonel rog vodje gonjačev, ki bo dal znak brakirjem, da sprčijo pse. Potem bosta lovska rogova molčala vse do konca pogona.

Vodja brakirjev bo v sredini gonjačev in bo z glasovi iz piščalke usmerjal njihovo vrsto. Brakirji se bodo pri brakiranju vseskozi oglašali in udarjali s palicami po grmih in deblih. Utihnili in ustavili pa se bodo, kadar bodo psi dvignili in gonili divjad. Če bodo opazili, da psi gonijo divjad, ki je na brakadi ni dovoljeno streljati (srnjad, jelenjad), bodo pse skušali odpoklicati oziroma jim gonjo preprediti. Kadar bo brakir dvignil divjad, bo zaklical npr. »zajec — desno naprej!« ali »lisica — levo nazaj!« Podrobnejša navodila bo dal brakirjem njihov vodja takoj po tem zboru, ko bodo lovci-strelci že odšli na stojišča. Lovska rogova bi se med pogonom oglasila le v primeru nesreče ali česa drugega izrednega, ko bi s hitrimi in kratkimi za-

porednimi glasovi ustavila lov. Najnужnejše za prvo pomoč imava v nahrbtnikih vodja lova in vodja gonjačev.

Na obeh pogonih je dovoljeno streljati na zajca, lisico, raco mlakarico, kljunača, fazana-petelina, šojo, srako in sivo vrano. Še prav posebno je priporočljiv odstrel lisic, saj naša občina spada v neposredno ogrožena območja s steklino. Sicer se je pa vsak dolžan ravnati po navodilih v brošuri »Lovec pri preprečevanju in zatiranju stekline«, ki jo je izdala ZLD Gorenjske in jo je dobil vsak gorenjski lovec. Vendar dvomim, da ima vsak izmed vas tudi s seboj vse potrebno za primer odstrela lisice. Pač pa imava vse to v nahrbtnikih jaz in vodja gonjačev. Če bi torej kdo ustrelil lisico, naj se je ne dotika. Pusti naj je ležati na mestu. Po pogonu pa naj obvesti lovovodjo ali vodjo gonjačev, da poskrbimo vse potrebno za oddajo lisice v konjačijo na Korkrici.

Uspeh našega skupnega lova naj bo čim več najlepših doživetij. Tako doživetje pa ni samo odstrel divjadi, saj lov ni le streljanje, ampak doživljanje narave na sto in več načinov. Veliko doživetje je že videti divjad. Živa divjad je bogastvo naših lovišč! Za pravičnega lovca nikdar ne sme biti najvažnejše, da divjad upleni, ampak kako jo upleni. Zato na nobeno divjad ne strelja na večjo daljavo, kot jo zmora njegova puška. Odločno se moramo odreči strelom na prevelike razdalje, saj na ta način divjad lahko le ranimo, da žalostno pogine. Naša lovska etika tudi zahteva, da mora divjad vedno imeti možnost, da se reši. Zato tudi ne streljamo fazana na tleh in ne zajca v ložu! Iz teh razlogov tudi ne bi smelo biti nikomur smešno ali pod čast, če bi ob sklepu brakade izvedli pozdrav le eni sami uplenjeni divjadi! Lovci-brakirji naj se v Sredku po možnosti vzdržijo streljanja, kajti na stojiščih pred njimi in za njimi bodo lovci-strelci. Zaradi ravne terena pa naj nihče ne strelja vodoravno! Vsak strelec napolni puško, ko pride na stojišče, in jo izprazni, ko ga zapusti!

Lov in promet na cesti, ki deli Sredok in Brčice, bomo ves čas lova zavarovali s pomočjo krajeвне narodne zaštite. Njen načelnik je za vse to že poskrbel.«

Nato je lovovodja udeležence bra-

Istrijanec, naš najpogostejši brak ali gonič na brakadah

Foto I. Napotnik

kade preštel oz. preveril njihovo število. V zboru je bilo 34 strelcev in 16 brakirjev z 10 psi, izven zbora pa 8 članov vodstva in za varnost na cesti. Lovovodja je potem strelsel v svoj klobuk 34 žrebnih lističev in stopil k vsakemu lovcu, da je potegnil svojo številko.

»Takoj po zboru bosta postavljaja Stane in Mitja odvedla vsak svojo skupino strelcev na stojišča. S Stanetom (ga predstavi) bodo odšli vsi s številkami od 1 do 17, z Mitjo (ga tudi predstavi) pa vsi od 18 do 34. Četrte ure za njimi bodo odšli z Janezom, vodjo brakirjev, lovci-brakirji in brakirji nelovci s psi. Približno ob devetih bo lovski rog naznanil začetek prvega pogona.

Po pogonu postavljaja ne bosta prišla po strelce, kakor je sicer potrebno na nepreglednem terenu,

ampak bo vsak lovec strelec sam šel v smer, kjer bo lovski rog večkrat trobil s trikratnimi dolgimi znaki konec pogona. Zbirališče bo na travniku pri cesti med Sredkom in Brčicami. Tam bo pol ure časa za odmor in malico iz nahrbtnikov. Tam boste vsi udeleženci brakade dobili navodila za drugi pogon. S tem sem vam v glavnem povedal vse. Če želi kdo še kakšno pojasnilo, prosim za vprašanje. (Nihče se ni javil k besedi.) To pomeni konec zbora pred prvim pogonom. Vsem udeležencem današnjega skupnega lova, enako lovcem kakor brakirjem, posebno pa našim dragim gostom, želim čim več lepih doživetij v jesenski naravi in vsem lovski — dober pogled!«

(Nadaljevanje in konec prihodnjič)

Steklina na območju SR Slovenije

Od 16. avgusta do 15. septembra 1982 so z območja 40 občin laboratorijsko preiskali glede na steklino skupno 197 živali: 124 lisic, 17 psov, 17 mačk, 2 govedi, 1 polha, 19 srnjadi, 12 jazbecov, 1 dihurja in 4 kune. Virološki inštitut veterinarskega oddelka Biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri 24 preiskanih živalih, z območja 12 občin: Ajdovščina (1 lisica), Brežice (1 srna), Cerknica (1 lisica), Idrija (5 lisic in 1 jazbec), Ilirska Bistrica (5 lisic), Lenart (1 lisica), Nova Gorica (1 lisica), Postojna (1 lisica), Ptuj (2 lisici), Ribnica na Dolenjskem (2 lisici), Sežana (2 lisici) in Šmarje pri Jelšah (1 govedo). Vsega skupaj je obolelo 21 lisic, 1 govedo, 1 srna in 1 jazbec. V tem času se je steklina prvič pojavila v občini Ribnica na Dolenjskem. Med obolelimi živalmi je 87,5 % lisic, ostalih živali pa 12,5 %.

Ljubljana, 22. 9. 1982

Republiška veterinarska uprava

Žarne oči davnine

(Romanca o divjih mačkah)

Jelo Gašperšič

IV. RAPORT — O DIVJI MAČKI, KI JE PORAVNALA DEČKOVO LOVSKO PAMET

Minejo pravljice, »šhte« in bajanice. Nekatere za vselej zaidejo za Polhograjskimi Dolomiti. Druge se zabubijo v kokon sviloprejk, da bi kot barviti metulji znova vzletele za tiste, ki jim bodo spet verjeli. Končana je vojna med »Abesinci in Italijani«, kjer sem kot preizkušeni soški bojevniki v vlogi rasa Kase vodil vrle Amharce v boj za naš grič in Dimnikov hrib. Posebno, kadar je Haile Selassiju kazalo slabo. Menja se videnje sveta in življenja, ki skriva za hrbtno kar dve krtači: sirkovo in dratenko. Čar bajanic pa ostane in v njihovi omami se po mili volji prepeli domišljija. A najstniška glava? V njej se drenja vsaj pet in pol pameti.

Slehera skuša ujeti boga za brado in divjo mačko za pasasti rep. Ena se še oklepa materinskega krila domačih gozdov, druga že hlepi po eksotičnih pustolovščinah v neznanih in neraziskanih daljavah. Prava cajna mladih pisanih mačk, ki jim komaj ugeneš očeta... Na dopust pride mornar in nas nauči »salto mortale« v tolmun bližnjega potoka. Zato mi je všeč, da ob nedeljah nosim bratovo birmansko obleko, v kroju in v barvi vojne mornarice. Sklenem, da postanem kadet vojne mornarice... Šoli vrnem klobuto z galantno gesto. Kiparim in slikam kot neumen. Vznemirjajo me Meštrovčeva monumentalna plastika ter linije in mehki prehodi Jakčevih portretov.

Posekam očeta, ki je znal v dveh večerih narisati natančen načrt za delavsko hišico, ni pa znal narisati spodobnega volka v zvezek dve leti starejše sestre Vere. Razen repa, ki ga je nosil pravilno, je bil bolj podoben miši na visokih nogah kot pa volku. Naslednja učiteljica odkrije v meni »umetnika« in moje risbe povzdignejo na šolski razstavi pod strop na črnem kaširnem papirju. Slike začnem podpisovati kot lovski slikar Josip Gorup. Imava enaki začetnici J in G, kjer se dasta kljuki lepo zategniti. Če bom slikar, si bom pustil rasti tudi malo daljše lase... Pridejo vojaki na vaje. Ker jim čez po-

tok prenašam glavo in podstavek težke strojnice, mi dovolijo, da spustim cel rafal slepe municije. To me navduši. Sklenem, da bom vsaj podnarednik, vendar ne bom psoval vojakov. Vsako povelje je bilo namreč zabeljeno z grdo psovko... Pišem cankarjansko ukrojen roman. Cankar je moj katekizem. Da, roman. Šestinšestdeset strani drobnega rokopisa, pa sem še vedno pri »uvodu«. Nočem se posvetovati s sestro, študentko drugega letnika slavistike, ki ve, kako se pišejo romani. Saj vem, čutim, kaj mi bo rekla. »Uvod« sem nabil in obremenil s postavami krajevnih posebnosti, ki se mi zdaj kažejo kot polomljene usode, predvsem pa sem vanj pripeljal cel tičistan. Vse žvižga, poje in gruli v gozdni kulisseriji, ki jo bom pravkar spremenil v živalski vrt, s katerim ne bom vedel kam... Veliko je bilo takih in drugačnih namenov. Pri vsaki odločitvi pa sem sklenil, da postanem lovec, naj bom na suhem ali na morju.

Vse to me je pripeljalo do usodnega srečanja z divjo mačko. Bilo je nedeljsko popoldne v poznem novembru. Čudna nedelja, ne tič ne miš. Mrka, nepremična, brez vsakih obetov bo zdrsela mimo, nevredna zaznamka ali spomina. Vsi ljudje so nekam mrknili, menda se jim še zehati ne ljubi. Celo gostilna je tiha in mirna, kakor da ni na svetu nobene žeje in lakote. Pa je znala ponuditi zelo pestre stvaritve. Če si sedel na našem pragu, ki je bil izredna strateška točka, se ti je včasih zazdelo, da poslušáš in gledáš nekaj, kar je živopisna zmes renesančne komedije in komične operete v izvedbi diletantskega odra.

Sedim na tem pragu in berem »Satire« rimskega pesnika Horacija v Sovretovem prevodu. Sestri tako rekoč izpod rok jemljem knjige, ki jih prinaša z univerze. Zato, da bi ji bil podoben in da bi bil imeniten, ker v tako slabokrvnem popoldnevu ne bere Horacija nobena učena glava. Naletim na malce spotakljiv verz: »...ko mirno sedim v stranišču, ti mi bereš...« Vprašam sestro, kaj to pomeni. Pove mi, da je bil to pač čas procveta rimske kulture, ko so se muze še sprehajale po ulicah

in je bila manira, da so pesnili vsi, poklicani in nepoklicani in z verzi gnjavili eden drugega. Horacij jih je bil do grla sit in je to napisal.

Berem naprej in se potapljam v prvo stoletje pred našim štetjem. Nisem opazil, da sem nasedel optični prevari. Nedelja je bila živa v zraku. Doseže me klic izpod sivega svoda. Ozrem se v nebo. V pravih trikotnih klinih letijo skvadroni divjih gosi natanko po črti zeppelinov Umberta Nobila, le da v obratni smeri, sever—jug. In že je tu nadrealistični kronist, ki pomaka gosje pero v tinto in zapisuje:

»Kratkohladeček je zamaknjen na strmel v ptice daljav. Začutil je, da je prišel njegov čas in da je poklican. Zapustil je prosvetljeno stoletje Horacija in se v trenutku prelevil v kože barbara. Kot mesečnika ga je odneslo po stopnicah v njegov zeleni lovski oblak. V ta veliki cimer, kjer je imel skrito svojo strašno orožje in bakrene želodke. Naslonil se je na okno in orožje napolnil. Pogled mu je splaval v daljavo čez modrikaste zadržke, čez Pokurnike do vrhov Krima, ki so kukali izza Orljega kakor mrke krtine. Izrekel je usodne besede povsem v slogu čitalniške dramske patetike: »Danes bo divji maček moj!« V njegovem kraju namreč to žival imenujejo z ženskim imenom samo tedaj, ko ima mlade. In že jo je zagledal, kako pleza iz neke sive barjanske davnine, se previja čez hribe in vsa gibka prihaja po plazu iz mrkega gozda. Zamaknjeni deček, ki je držal napeto pištolo v desnici in s palcem spuščal petelinčka, je pozabil, da sleherni malik zahteva darove: najlepše device plemen, najljubše otroke, najbolj spitanne ovne kot žgalne daritve. Maliki pijejo kri... Mačka je lovca opazila prej, kot bi mislil. Zgrbljena je zapihala in udarila s šapo. Tedaj pa ni reklo ne »pimf« ne »šklemf«, ampak »bumf«. Nastopilo je realno, dramatično dejstvo, kjer nadrealistični pisec nima več kaj početi. Vse nadaljnje sodi na področje natančne medicine.«

Počilo je, mačke ni bilo več, pištolica se je skadila, iz dlani leve roke je začela curljati črna zmes krvi in smodnikovih zgorelin. Obrnem roko na hrbtno

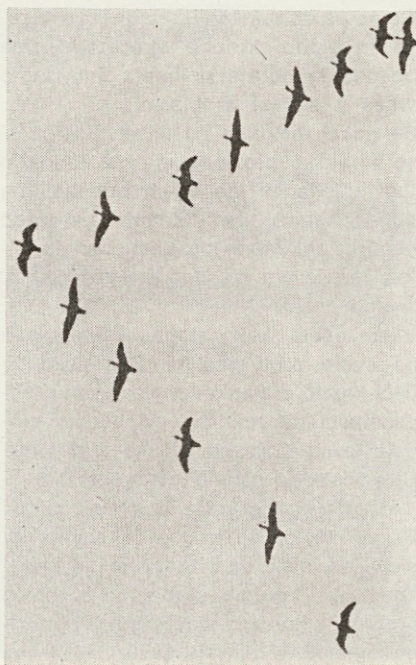
stran, ki začne pri priči naraščati. Kroglice ni ven. Nepreklicno sem jo poslal, kamor ni bilo treba. In nenadno je pok priklical vso hišo, ko prej ni bilo slišati nikogar. Vidim očetov obraz. Še ena nesreča več na njegovi glavi. Gleda me in reče samo to, da je vedel, da imam pištolico in da naj me prijatelj pospremi v tovarniško ambulanto. Za čuda nisem bil zmeden, ohranil sem jasno pamet ali pa sem jo znova dobil. Mirno sem predlagal lažno zgod-bico: našel sem nabojček, poiskal pri-merno cevčico, jo uvil v očetov primež in pač pozabil odmakniti levico, med-tem ko sem s kladivom udaril po na-bojčku. Domišljija mi je delovala kot ura in nasprotovanja ni bilo.

Zjutraj se po sprejemnem pregledu znajdem na številki ena, kakor smo re-kli kirurški oddelku ljubljanske bolnišnice. Če si zašel sem, je bilo na dlani, da ti bodo kaj odrezali ali izrezali. Poznal sem te dolge dvorane, špalir kletkastih postelj, odvrtni duh po lizolu in zdravilih in vsakdanje vizite. Pred leti sem na otroškem oddelku prebole-val škrlatinko, ošpice in mumps. Da, da, to je bila še tista prava, predvojna škr-latinka. Današnja ni niti senca nekda-nje. Poltretji mesec ni bilo treba v šolo!

Nastopila je ura vizite. To pa ni bil navaden pregled. Bil je ponedeljek — torej glavna vizita, v kateri nastopa pri-marij. Edini primarij, ki smo ga otroci poznali, je bil dr. Derč, znameniti slo-venski pediater in ljubitelj konjskega športa. Njegova razkošna bela brada nas je navdajala s spoštljivostjo in stra-hom. Primarij, to je velika živina, morda celo višja šarža kakor šolski nadzornik. Ne cesar ne berač mu ne uideta.

Sestre strežnice še enkrat prebrzijo dolgo bolniško dvorano s nedoločnimi vzkliki, znova poravnajo tekač na tleh, popravijo blazino ali odejo pri kakem bolniku in izginejo. Zavladata napeta tišina in pričakovanje. Kakor pred ne-vihto, ko ptice utihnejo, ali v gledališču, ko zazvoni in začno odstirati zastor za začetek predstave.

Resnično, vrata se odpro in predstava se začne. Procesija, v kateri so pri-marij, oddelčni in sobni zdravnik, asi-stenti, stažisti in študentje ter redov-nici, se zvija od postelje do postelje. Pokrivali usmiljenih sester, kdo ve kate-rega reda, se nagibata in plešeta desno in levo kot papirnata aeroplančka. Vse bliže in bliže prihaja ta nevarna poro-ta. Veliki lovec na divje mačke, bivši Haile Selassijev bojevnik z domačega griča, stoji kot pribit in jo pričakuje s »punčko« v naročju. Ni se ji mogoče ogniti. Bela porota je že tu pred po-

Klin

Foto J. Černač, Diana

steljno končnico. Zajame ga čudno ob-čutje, da je prepuščen na milost in ne-milost slepi usodi v snežno beli halji, s stetoskopom okoli vratu in z zlato obrobljenimi naočniki na nosu.

Primarij si na hitro ogleda papirje, pri-pete na posteljno končnico, malo osup-ne, kakor da ne najde prave zveze med tistim, kar piše na listu in majhno žverco, ki je pred njim, in prihaja. Vsi ga obkrožijo. Vratove obzirno stegujejo eden čez drugega in stikajo glave, kakor da jih bom iz žabje perspektive foto-grafiral za družinski album. Tako redke-ga obstreljenega ptička najbrž ne vidi-jo vsak dan. Nov »medicinski primer«!

Beli mož me pogleda nad naočniki, ki so mu zdrsnili s korena nosu, se malo poziblje s peto na prste in nazaj, me še enkrat premeri od nog do glave in sproži proti meni kazalec, kakor da je končno le zalotil pravega:

»Aaaahaaa! Ti si torej tisti, ki ga iščejo žandarji!!!«

Presunilo me je. Padel sem z zraka na noge. Začutil sem, kako mi je srce zdrsnilo skozi eno hlačnico, lažna zgod-bica o nabojčku in cevčici pa skozi drugo. Odprl sem usta, da bi nekaj rekel, pa sem izgubil dar govora. Moj jaz se je sesul v kupček nesreče. Sam nisem vedel, kdaj mi je sestra odvila »punčko«, da sem zagledal kot hlebček zateklo levico. Primarij se me je dotak-nil s prstoma, ko da bi me birmal. Ko mi je roko pretipal, se mu je obraz ven-dar razlezel v hudomušne gubice. Kakor iz daljave in raztrgano sem sprejemal,

kar je naročal čez rame: »Vulnus sclo-petarium manus sinistra — strelna rana na levi roki — laboratorij..., rentgen, pregled dlančnih in nartnih kosti, lo-kalna anestezija..., lažji operativni po-seg..., injekcija zoper tetanus...«

Bela porota je vljudno prikimala in kre-nila naprej k drugim nesrečnikom. Skru-šen sem obsedel na robu postelje z ob-čutkom, da sem v kletki. Kje si, ljubi gozd s pticami v krošnjah dreves? Kje prijateljska debla, da se vas oklenem in izjokam grozo in bridkost kakor te-daj, ko sta mi umrli mama in petletna sestra? Ničesar ni, ne gozda ne ptic! Le duh po razkužilih, vzdihljaji in ne-gotova usoda! Ti si pa tisti, ki ga žan-darji iščejo!!! Tako daleč smo že! Zdaj smo pa v kaši, da bolj ne moremo biti. Le kdo me je zatožil žandarjem?!

Pravzaprav sem še na slabšem kot Jo-žek iz spodnjega konca naše vasi. Ni dosti manjkalo pa bi mu pretep na gasilski veselici, o kakršnem je sanjal, uspel. Stavil pa je na napačnega ko-nja. Že pri prvih akordih kravala so ga spregledali. Na hitro je moral pobra-ti šila in kopita, da je ni skupil. Ko se je plazil pod črvim plotom in se ka-kor infanterist pod bodečo žico poga-njal s komolci, mu je ranta padla za vrat sama od sebe. Misli je, da ga je kak razboritež že česnil po medenina-sti čeladi z rajkljem. Še ozrl se ni, če je res kdo za njim, samo togotno je zarobantil: »Le počakaj, falot hudičev, saj te poznam! Se bova že še srečala!«

Preplašeno se oziram skozi okna, kdaj bom zagledal okrogle šapke s senčniki in tribarvnimi kokardami. Če je primarij rekel, da so tu, so tu!

Oko postave se je naenkrat pokazalo v obrnjeni luči. Doslej so žandarji ob-stajali bolj kot folklorna zanimivost, ki nastopajo ob volitvah in štrajkih, da krotijo levičarje in opozicionalce; vle-čejo na ušesa, če kdo kaj reče čez režim in vlado; stikajo za tatovi in roparji; ob naborih popestrijo in pokva-rijo vsak boljši fantovski pretep na rondoju med gostilno in našo hišo; poizvedujejo za ribiškimi in lovskimi tatovi.

Doslej se je zdelo vse to dokaj od-daljeno, zabeljeno z zgodbo Milčinske-ga »Polica in Cefizelj«. Zdaj je to tu pred vrati. Hvaležna, včasih pa kar ne-usmiljena je človekova sposobnost, da si samega sebe predstavlja v zagatnem položaju. Že se vidim, kako mi oko postave navija uro; iz ptičje perspektive se gledam, kako me ženeta dva s služ-beno nasajenima bajonetoma. Kakor vkljenjenega Cigana Petra, ki so ga,

kdo ve zakaj, za nekaj časa vtaknili pod ključ. Gremo in ljudje se začudeni ozirajo za nami. Ženeta me od bolnišnice po ulicah, ki so mi vse domače. Za Tromostovjem po Prešernovi pa mimo Glavne pošte po Aleksandrovi na policijo na Bleiweisovi, kjer me bodo zaslišali. Me bo kdo spoznal? Najbrž ne. Preden mi bodo izrezali kroglico, bodo branjeveke z našega konca že odšle z živilskega trga. Bizoviške perice bodo pa že tudi odpeljale svoje punklje perila po Hradeckega cesti. Pač pa me bo gledal ljubljanski firbec, ki ga imam na piki. Patentirani ljubljanski firbec pred Bato in Daj-damom, ki bi zaslužil zaščitno znamko kot »Persil, ki pere sam«. Že vidim usnjene motoriste, kako jasejo in razkazujejo motocikle pred gručo kibicev in promenadnih levov na pločniku, ki vsi buljijo vame. Gotovo si bodo mislili, da vodijo kakega prefri-ganega ptička iz klape žeparjev na Velesejmu?! Ali pa, da so našli tistega, ki meče okroglo kovino s težo dinarja v avtomate pri Daj-damu in se zastoni nabaše sendvičev in kremnih rezin?! Ali pa se je spet pojavil pokovec-požigalec, ki je — po pripovedi »Ta starega Kovača« — podtikal rdečega petelina samo zato, ker je rad gledal predstavo gasilcev z brizgalno?! Kdo ve, kaj si bodo izmislili? Nikomur ne bo padlo v glavo, da žandarja vodita lovca na divje mačke. Žalostno, tesnobno žalostno!

Ko sem čakal pred laboratorijem in sobo z rentgensko aparaturo, sem imel čas razmišljati, kako se bom spoprijel s temi žandarji... Morda se je primarij samo hecal? Saj me še ne morejo pobasati v keho, sem vendar mladoten?! Morda bodo pestili očeta? To bo slabo, te sitnosti mu nisem želel nakopati. Še neko zloglasno ustanovo smo poznali otroci — prisilno delavnico, kamor trpajo nepopoljšiljivce. Menda bodo ja pogledali moje spričevalo: sedemkrat odličnjak, tedaj nisem nepopoljšiljiv. Predvsem pa nisem lovski tat! Sem samo divji lovec, ker pravi še ne morem biti! Kaj vem, kdaj bom lahko postal?

Tako sem odganjal strahove in razvijal zastavo samozavesti. Moj kubistično razstavljeni jaz se je začel počasi zlagati v stari okvir. Kopal sem strelski jarek in se pripravljaj na obrambo. Na prsobran sem spet porinil lažno zgod-bico o najdenem naboječku, ki sem ga vtaknil v cevčico, udaril s kladivom in pozabil odmakniti levico. Dovolj sem trmast, da jo bom ponavljaj, pa če mi bodo kožo odrli. Res da bo to laž. Pri nas pa ne lažemo in ne krademo.

Če se pa zlažeš žandarju, ki čuva državo in vlado, ki obe stresata prazne obljube, kradeta in goljufata, jima samo vrneš z njunim drobižem.

Še nekaj mi pride na misel. Pobiči, ki se igrajo z orožjem, mikajo žandarje tudi zategadelj, da bi jih pripeljali na bolj zanimive sledi. Zamižim in pred očmi se mi začne pomikati barvna slikanica. Zavem se, da vem več, kot bi si kdo mislil:

Vidim očeta, kako stopa po stopnicah na cesto proti gostilni. Pod pazduho tišči kopito dratenke, z mizarskim predpasnikom pa zakriva cevi. Puško prodaja lovcu Križavcu, ki ima orožni list. Na podstrešju ostane le staroverska vojaška risanica s štirirobnim bajonetom. Stisne me, da se je oče dokončno poslovil od misli, da bi kdaj postal lovec. Ima dovolj drugih skrbi. Puško bomo pretopili v koruzno moko, moko v koruzne žgance. Treba je jesti. Nikoli ne bova šla skupaj na lov, tako kot vidim Lokarjevega Marka, ki hodi z očetom s flobertovko čez ramo v pravi lovski opravi.

Zalotim ključavničarskega vajenca, kako nekaj čara. Poskuša popraviti napol razstreljeno dratenko z odžaganima cevema. Potiho mi zaupa, čigava da je. Ogledujem si jo. Na puški z odžaganima cevema je resnično nekaj odurnega, tolovajskega... Amerikanizirani Slovenec, ki je prišel na obisk v sosednjo vas, je o tem povedal velike reči. V farmerkah in s širokokrajnim klobukom na glavi je rad dajal za pijačo in moževal o svetovni krizi, sežiganju kave in prohibiciji. Pripovedoval je tudi o Al Caponejevih gangsterjih, ki obvladujejo podzemlje Chicaga s strojnimi puškami, in o razbojniških tolpah z dvocevkami z odžaganima cevema.

Pozimi v gozdu naletim na tičarja Franceta, ki tovari velikega zajca z zanko iz mehke žice okoli vratu. Pravi, da je zajca »našel« v grmovju. Pojedli ga bodo, čeprav je že mrzel. Vem, koliko je ura. Pozimi pri zidarjih ni dela in nimajo kaj za v lonec.

Najdem se, kako sedim na štoru, skrit v jelševem grmu. Stražmojster, ki je še kar dobrodušnega videza, okrogel kakor sodček, se je izpred gostilne pravkar odpeljal s kolesom. Ne bo ga več nazaj. Zrak je čist, pravi čas za ribolov. Zadnje postovke priletijo v zvonik, vodomec v hitrem letu obrsne gladino potoka kakor kovinsko zeleni dragulj, postrvi se mečejo za komarji. Pravkar se bodo prižgale prve kresnice nad senošetjo. Počasi spuščam vrvico s trnkom v tolmun, kjer so najdebelejše postrvi. Nekaj jih zaplava v moje ob-

zorje. Poveslajo z repi in izginejo med štorovje in korenine, ki se pomaljšajo v čisto vodo potoka. Začutim poteg. Hitro zategnem ter počasi dvigam. Na trnku stepava postrv, najlepša, ki sem jo kdajkoli ujel. Srebrna in rdeče pikčasta, da jo je škoda ubiti.

Uh, koliko je tega, kar bi zanimalo žandarje. Bolje, da si te slikanice ne kličem v spomin. Molčal bom kot grob. Proti večeru me odvedejo v operacijsko. Mlad zdravnik in medicinska sestra me že pričakujeta. Prvi koraki so nesproščeni. Kakor da moram prečkati polje, kjer me čakajo same prikrite stopalke. Bežno ošinem sterilizator s skalpeli, pincetami, injekcijskimi iglami in upognjenimi šivankami. V srebrnkastem siju delujejo hladno, preteče. Vse to se prekuhava zame?! Martin Krpan bi se bil prestrašil, toliko je tega!

Privežeta me na operacijsko mizo, kakor bi se bala, da jima bom ušel. Iztegnjeno levico na pomožni mizici mi prekrijeta s povoščeno plahto, ki ima luknjo. Medtem, ko si zdravnik natika rokavice, mi sestra mrtviči zgornjo stran dlani s številnimi vbodljaji. Na to si operater znova proti luči ogleduje rentgensko sliko. Prijazno me pokliče: »No, pobič, ogledjva si tole tvojo reč! Kaj takega najbrž ne boš nikoli več videl!«

Povabilo k sodelovanju me je sprostilo in ohrabilo. Gledam sliko. To naj bi bila moja roka? Neverjetno! V obrisih svojih lastnih koščic in členkov spoznavam koščeno roko nočne potnice iz »Brodnika« v Aškerčevih »Baladah in romancah«. Pa vendar je to moja roka! Blizu zgiba zapestja sije okrogla lunica — moja kroglica, ki se je vkleščila med dlančnice. Presneta kroglica! Kar poprek jo je urezala od sredine dlani v smeri nartnih koščic in omagala.

Glavo obrnem v »pozdrav na desno«, da me ne bi slepila luč. Kot slepec spremljam, kar počenjata z menoj. Bolečin spričo omrtvičenja roke ne čutim. Zaznavam samo trdo risanje skalpela in brskanje po hrbtni strani dlani. Rezko zvenijo medicinski instrumenti, ki jih odlaga operater. S sestro tiho izmenjujeta najpotrebnejše besede.

Kar naenkrat pa, kakor da je po napor-nem brskanju nekaj ujel. Kroglica! Zmagoslavno mi jo s pinceto prinese pred oči in me spet spodbudi: »Poglejva si jo! To si bova vzela za spomin!« Stekleno zazveni, ko zmaličeno kroglico spusti v kozarec. Še topi občutki šivov, obveza in konjska injekcija proti tetanusu. Olajšan odidem s svojim premoženjem nazaj med špalir kletkastih postelj.

(Nadaljevanje in konec prihodnjič)

Razstava pomurskih lovcev na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni

V nedeljo, 29. avgusta 1982, so sklenili 20. Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni. Torej je bila letošnja sejemska prireditev jubilejna.

Glavni namen vseh dvajsetih Kmetijsko-živilskih sejmov je bil vseskozi prikazovati gospodarstvo Pomurja.

Lostvo ni le šport, ampak tudi gospodarska panoga, zato je gornjeradgonska lovška zveza že večkrat v sejem vključila tudi lovstvo.

Sejem je z leti prerasel meje Pomurja, dobil širše slovenske razsežnosti in postal celo mednarodna prireditev.

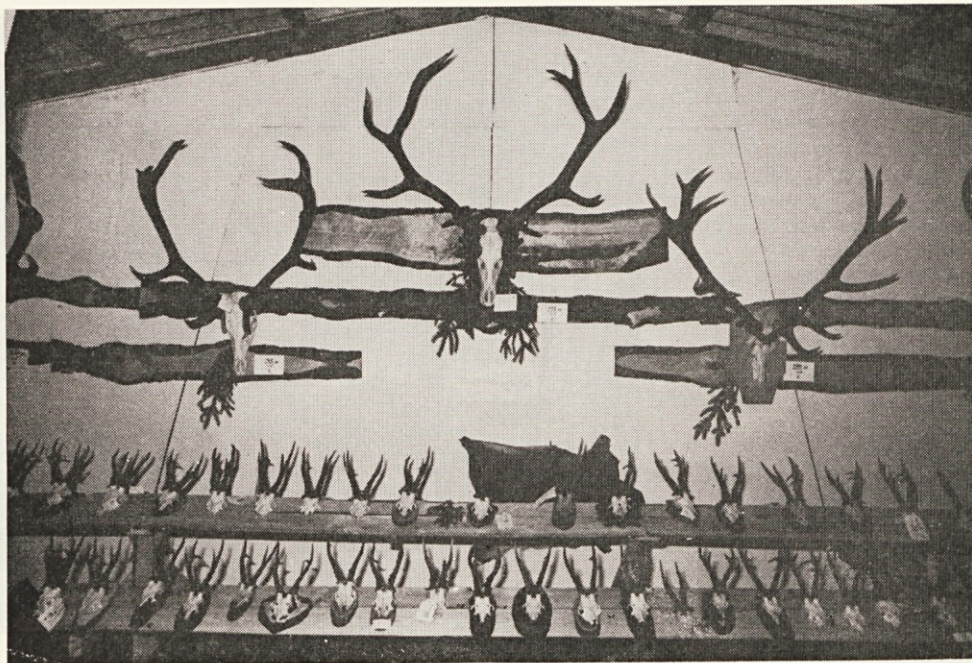
Tudi letos je bilo v sejem vključeno lovstvo. Lovci so pripravili lovsko razstavo, s katero so obiskovalcem prikazali razvoj oz. stanje lovstva v Pomurskem lovskogojitvenem območju (LGO).

Razstavljenih je bilo 29 vrhunskih jelenjih rogovij, med katerimi je bilo tudi rogovje, ki je po trofejnih točkah drugo najmočnejše rogovje v Sloveniji. Srnjačjih rogovij je bilo 220, med njimi so obiskovalci videli tudi rogovje, ki je leta 1980 na lovski razstavi v Ljubljani »Narava-divjad-lovstvo« doseglo drugo mesto. Na razstavi je bilo tudi več srnjačjih rogovij z bronastimi, srebrnimi in zlatimi medaljami.

Merjaščjih čekanov je bilo 6, veliko je bilo kožuhovalne (predvsem lisičjih kožuhoval) in kož divjih prašičev. Razstavljenih dermoplastičnih preparatov je bilo nad 100.

Jakost razstavljenih trofej je obiskovalcem hkrati posredovala tudi predstavo o kakovosti življenjskega prostora divjadi oz. bogastvo Pomurskega LGO.

Skupščina Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni je z zlato plaketo nagradila tri najmočnejše trofeje: jelenovo rogovje — 227,57 točke (trofeja Janeza Malačiča); srnjakovo rogovje — 157,62 točke (trofeja Ludvika Lipiča); mer-

Del jelenjega in srnjačjega rogovja na lovski razstavi v Gornji Radgoni

jaščeve čekane — 124,05 točke (trofeja Elemirja Kranjca). S to lovsko razstavo so se lovci Pomurskega LGO hkrati vključili v praznovanje 75-letnice slovenske lovške organizacije in 60-letnice organiziranega lovstva v Prekmurju. Razstava je bila skrbno pripravljena. Po podatkih orga-

nizatorjev je obiskalo letošnji sejem okoli 200 tisoč ljudi; približno enako število obiskovalcev si je ogledalo tudi lovsko razstavo.

Jubilejno 20. sejmsko prireditev z lovsko razstavo so si, poleg predsednika IS SR Slovenije Janeza Zemljariča, ogledali tudi drugi najvidnejši

funkcionarji: podpredsednik IS SFR Jugoslavije Zvone Dragan, predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj, zvezni sekretar za finance Jože Florjančič, predsednik RK SZDL Franc Šetinc, predsednik Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen, predsednik Repub. komiteja

Vodna perjad na lovski razstavi v Gornji Radgoni

Foto O. R.

za ekonomske odnose s tu-
jino Jernej Jan in drugi.

Po ogledu lovske razstave je
Janez Zemljarič zapisal v
lovsko spominsko knjigo:
»Čestitam k lepi razstavi! Pre-
senečen sem ob tolikem na-
ravnem bogastvu Pomurja.
Čuvajte to!« Zapisana misel
Janeza Zemljariča je vsem
pomurskim lovcem veliko pri-
znanje, obenem pa tudi ob-
veza vsem lovcem, da bodo
smernice za lovsko gospodar-
jenje in gojitev divjadi do-
sledno izvajali tudi v bodoče.

Na sejmu je bil v soboto, 28.
8. 1982, — lovski dan, ko je
bilo v prostorih sejma več
lovskih prireditev, med njimi
strelsko tekmovanje in preda-
vanje o mali divjadi. Predaval
je ing. Lojze Černe, na vpra-
šanja o lovskogojitvenih ob-
močjih pa je odgovarjal ing.
Blaž Krže.

Letošnji sejem je za nami,
uspehi lovske razstave in
»lovskega dneva« pa so tako
nam lovcem kakor priprav-
ljalnemu odboru pri ZLD Gor-
nja Radgona velika spodbuda
za nadaljnje delo.

Ožbalt Rožanc

Ob 30-letnici lovske koče na Kalu

Članstvo LD Hrastnik je
27. 6. 1982 praznovalo 30-let-
nico lovske koče na Kalu
(956 m).

Lovska koča na Kalu, ki je
bila dograjena 22. 6. 1952,
stoji nekako sredi lovišča (v
bližini planinskega doma na
Kalu). Tedanje članstvo je
kočo zgradilo v dveh letih.
Vendar je še nadalje vlagalo
svoje delo in sredstva, dogra-
dilo sanitarije in napeljalo
vodo ter elektriko. Tako sedaj
v domu tudi dalj časa lahko
bivajo člani s svojimi dru-
žinami.

V koči je 9 ležišč. Notranjost
je lepo urejena in jo krasijo
trofeje iz lovišča LD Hrastnik
kakor tudi trofeje, ki jih je lov.
družini podaril častni član lov-
ske družine Stane Dolanc ml.
Iz doma je lep razgled na
hribovje Lisce, Velikega Koz-
ja, Kopitnika, Gor in Kuma.
Glavna lovna divjad je srnjad.
V lovišču pa imajo tudi mufl-
lone, okoli 70 živali. Muflone
je lov. družini obljubil tova-
riš Tito leta 1968, ko je

Člani Lovske družine Hrastnik in gostje pred kočo na Kalu, 27. junija 1982

obiskal Hrastnik, in naslednje
leto že poslal 9 živali. V zad-
njih sedmih letih so odstrelili
že okoli 30 muflonov. To do-
kazuje, da je bila naselitev
uspešna.

Prehodno zaide v lovišče LD
Hrastnik tudi kak divji prašič.
Gozdni jerebi so bolj redki.
V dolinskem predelu je tudi
nekaj fazanov in zajcev; letno
odstrelijo kakih 25 dolgouh-
cev.

V slavnostnem govoru je
predsednik LD Franci Kovač
omenil uspehe in neuspehe
lovske družine pri gojitvi div-
jadi kakor tudi na drugih pod-
ročjih. Spregovoril je še pred-
sednik skupščine ZLD Zasav-
je (Trbovlje) Tone Brilej in
podčrtal uspehe LD v okviru
zveze, kakor tudi uspehe zas-
avske lovske zveze, kateri je
mnogo let predsedoval Stanko
Dolanc st., ki je sedaj častni
predsednik ZLD Zasavje.

Proslavo je popestril nastop
lovskega pevskega zbora in
zasavskih lovskih rogistov.

Alojz Kovač

Kondicijski pohod ob meji lovišča

V letu 1982 so člani Lovske
družine Šentvid pri Stični dru-
gič izvedli kondicijski pohod
ob meji svojega lovišča.

Prvi tak pohod so izvedli v
avgustu 1981. Udeležilo se ga
je 10 članov.

Drugi pohod je izvedlo 13 čla-
nov LD v juliju 1982, v dveh
dneh, s prenočitvijo na dolo-
čenem kraju. Pot, ki je bila
dolga 45 km, jih je vodila po
gričevnatem terenu in so jo
vsi uspešno prehodili.

Na pot so krenil navsezgodaj
zjutraj. Čez dan so imeli dva
počitka. Po prenočitvi so
drugo jutro zgodaj nadaljevali
pot in po dveh krajših počit-
kih zvečer pohod uspešno
končali.

Cilj pohoda je bil:
— udeleženci pohoda naj
preverijo svoje kondicijske

Udeleženci pohoda v avgustu 1981 pred kočo v Bojanskem
Foto J. Benac

sposobnosti, v ta namen med potjo izvajajo razne veščine: preskok čez ovire, tek, plezanje itd.;

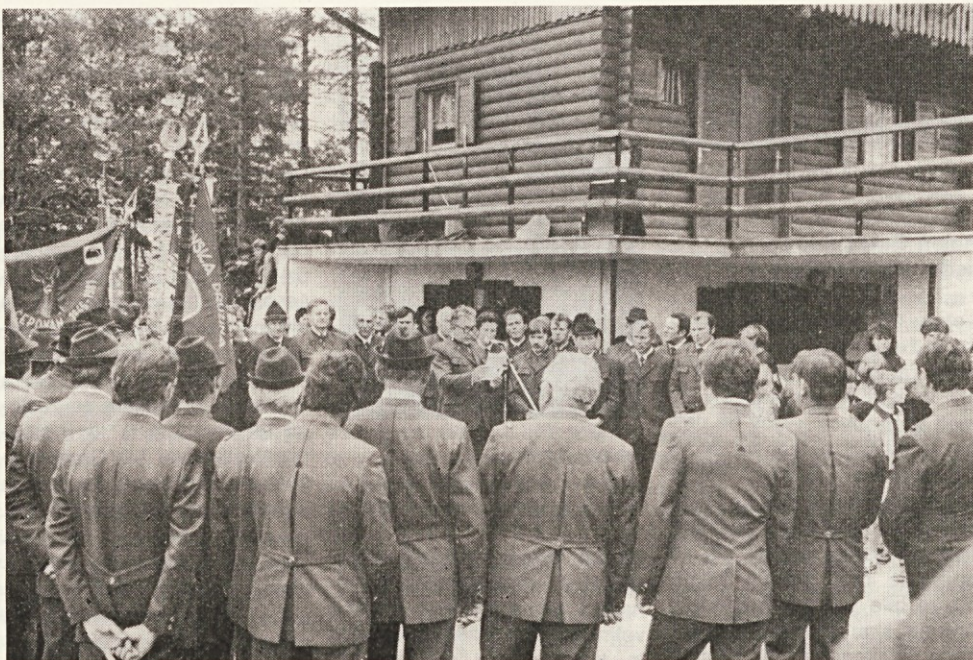
— lovski pripravniki in drugi člani, ki še ne poznajo dovolj domače lovišča, naj se seznani z zlasti z mejo lovišča;

— seznani naj se s predeli lovišča, ki pridejo v poštev za splošni ljudski odpor;

— med potjo naj poskrbijo za dobro voljo in utrjevanje pravih tovariških odnosov.

Cilj je bil v celoti dosežen. LD Šentvid pri Stični bo kondicijske pohode prirejala tudi v bodoče. Nanje bo treba povabiti tudi člane sosednjih lovskih družen. Vendar bo pohode treba vsebinsko obogatiti in organizirati ustrezen zaključek vsakega pohoda. Pripravo kondicijskih pohodov ob meji lovišča so že zaupali posebni komisiji.

Janko Benac

Otvoritev nove lovske koč LD Most na Soči, Široko, 770 m nad m.

Nova koč LD Most na Soči

Slovesna otvoritev nove lovske koč LD Most na Soči je bila 18. julija 1982. Slovesnost je bila povezana s praznovanjem 10-letnice pobratenja z LD Pesnica pri Mariboru.

Zares lepa zgradba v čudovitem okolju je bila zgrajena v treh letih, po nesrečnem požaru prejšnje koč v Grudnici. Člani so se zavzeto lotili

novogradnje in nesebično pomagali z neplačanim delom. Sosednje lov. družine, pobratimi iz Pesnice, družbenopolitične organizacije, delovne organizacije Tolminske in obrtniki — vsi so pokazali visoko stopnjo solidarnosti. Z njihovo pomočjo je bila koč dograjena in izročena v uporabo lovcem in tudi širši družbeni skupnosti.

Koč stoji sredi lovišča in je dostop do nje mogoč skozi vse leto. Služila bo lovski

družini in družbenopolitičnim organizacijam za posvete in druge sestanke ter tudi za prenočevanje lovskih gostov. S točke v bližini koč je čudovit razgled: tu se nam odpre svet od Julijcev do Furlanije, od Baške grape do Idrije in Soče.

Na otvoritvi se je zbralo nad tisoč lovcev in njihovih prijateljev, ki so si ogledali ne le novo zgradbo, ampak tudi v njej lovsko razstavo.

V veselem razpoloženju, ob plesu in dobrotah, ki jih je pripravil lovec in znan gostinski delavec Šterk, je lovska zabava trajala dolgo v noč.

Janez Mlinar

delja, LD Ormož), skupaj 14 ekip.

Uspehi ekip:

1. LD Spodnje Ptujsko polje,
2. LD Ormož,
3. LD »Jože Lacko« — Ptuj.

Po ekipnem tekmovanju se je 75 strelcev posameznikov potegovalo za najboljšo uvrstitev. Prvo mesto je zasedel Rudi Rakuša iz LD Ptuj, drugo Stanko Frankeš iz LD Ormož in tretje Janko Rožmarin iz LD Spodnje Ptujsko polje.

V tekmovanju za posebno nagrado LD Ptuj je nastopilo 55 strelcev. Prvi je bil Franc Muzek iz LD Ptuj, drugi Aleksander Gerar iz ZGD »Fazan« — Belinci in tretji Franc Rakuša iz LD Ptuj.

Najboljšim ekipam in posameznikom so na slovesnosti pred lovskim domom LD Ptuj podelili pokale. LD Ptuj je pa najboljše strelce še posebej nagradila s praktičnimi nagradami.

Tekmovanje je bilo združeno z lovskim piknikom pred lovskim domom.

Z. Novak

Meddružinsko strelsko tekmovanje v Ptuj

Prizadevna LD Ptuj je pripravila meddružinsko strelsko tekmovanje na umetne golobe, ki je bilo v nedeljo, 15. 8. 1982, na njenem strelišču v Mestnem logu pri Pinčarjevem mlinu v Ptuj.

Na meddružinskem tekmovanju je sodelovalo 11 ekip lovskih družen ptujске občine in 3 ekipe drugih lovskih družen (LD Rače, LD Velika Ne-

Na strelišču LD Ptuj v Mestnem logu

Foto Z. Novak

Jubilanti

Anton Bavec-Cene — sedemdesetletnik

Letos 27. septembra takrat ko je že ponehaval jelenji ruk in se začel najbolj notranjski in najbolj romantičen izmed vseh lovov — lov na polhe, je Anton praznoval svojo 70. obletnico rojstva. To je pa že tisti del življenja ki ga statistike označujejo za »starost«. Toda te oznake naj se bojijo le tisti, katerih življenje je bilo prazno, neplodno. Antonu, sinu bajtarja in gozdnega delavca, se tega ni baš, kajti njegovo življenje je bilo zelo bogato, zelo plodno.

Še kot otroka so ga očarali veliki notranjski gozdovi. Neizbrisno so mu ostali v spominu pohodi z očetom po snežniških gozdovih, kjer sta v jeseni pridno praznila »povšne«, da so imeli pri hiši vsaj nekaj mesa. Poljši lov je še danes Antonu najbolj pri srcu. Spominja se tudi lesnik in drobnic, raz katere je kot deček podil medvede.

S 16 leti je odšel v podčastniško šolo, jo dovršil in služil v Makedoniji kot podoficir do svojega 21. leta, ko so ga zaradi njegovega naprednega delovanja demobilizirali. To je bilo leta 1932, v času hude krize in brezposelnosti. Vrnil se je na rodno Notranjsko in se zaposlil pri lesnem podjetju na Rakeku. Ves ta čas pa je predstavljal notranjske delavce v Zvezi lesnih delavcev Slovenije. Zaradi njegovega naprednega delovanja pa so ga v podjetju kmalu odpustili. Ko so nacifašisti okupirali našo domovino, je Anton takoj vedel, kje mu je mesto. V juniju 1941 je postal sekretar partijske organizacije na Rakeku in novembra 1941 je odšel v partizane. Anton, s partizanskim imenom Cene, je kmalu postal komandir čete na Kočljeku, marca 1942 pa komisar Rakovške čete. Nato je opravljal razne dolžnosti v Zidanškovem bataljonu do jeseni 1942, ko je z Loškimi odredom odšel na Primorsko.

Anton Bavec

Zaradi svojih vojaških sposobnosti, iznajdljivosti in junaštva je napredoval od poveljnika bataljona, komisarja in komandanta odredov in brigad vse do komandanta slavne XXX. divizije.

Po vojni Cene opravlja odgovorne dolžnosti pri ljudski milici (LM) Slovenije in v JLA. Postane komandant LM Slovenije in organizira lovstvo na Notranjskem in Tolminskem. Leta 1946 je med ustanovitelji nove slovenske lovske organizacije; izvolili so ga za tajnika iniciativnega odbora za organiziranje lovstva v Sloveniji. Na zboru starešin lovskih druženj in predsednikov okrajnih lovskih svetov, 16. 3. 1947 v Ljubljani, je bil v Lovski svet LR Slovenije izvoljen tudi Cene, kot namestnik tajnika sveta. Po letu 1948 je kot višji oficir JLA služboval na Hrvaškem ter v BiH. V obeh republikah so ga med drugim tudi izbrali v republiški lovski vodstvi.

Kot član uprav. odbora Lovske zveze Hrvatske je deloval 3 leta (1948—51), kot predsednik sarajevskega lovskega društva 2 leti (1952 do 1954) in kot član uprav. odbora Lovske zveze BiH 1 leto (1953—54). Hkrati je bil v Sarajevu tudi predsednik Kinološke zveze BiH (1953—54), do vrnitve v Slovenijo, kjer se je zopet vključil v delo. Bil je starešina LD Rakek, starešina LD Gornje jezero in v letu 1960 je postal predsednik notranjskega lovskega bazena. Ko so leta 1967 ustanovili Lovsko zvezo Notranjske, je postal njen prvi predsednik in v tej funkciji deloval 3 leta (1967—70). Od

leta 1975 do danes je predsednik skupščine ZLD Notranjske. Tudi član uprav. odbora Lovske zveze Slovenije je bil nekaj mandatnih obdobj.

Cene je nosilec partizanske spomnice 1941 in visokih državnih odlikovanj, ki jih je prejel za svoje velike zasluge pri ustvarjanju in graditvi naše socialistične domovine. Za njegovo požrtvovalno in nesebično delo v lovstvu ga je odlikovala tudi Lovska zveza Slovenije z znakom za zasluge ter z redom II. in I. stopnje. Notranjski LD Gornje jezero in LD Rakek pa sta ga imenovali za častnega člana.

Dragi Cene, iskreno Ti čestitamo ob Tvojem visokem jubileju, želeč Ti, da bi še mnogo let zdrav in čil lovil z nami po prelepih notranjskih gozdovih.

Notranjski in primorski
lovci ter borci

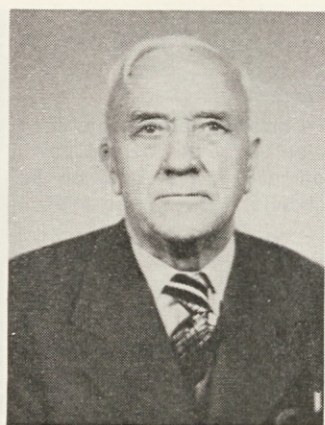
Dr. Josip Bučar — osemdesetletnik

Rojen je bil 3. februarja 1902 v Srebrničah pri Novem mestu. Po dovršeni ljudski šoli in gimnaziji v Novem mestu je študiral in doštudiral pravo v Ljubljani. Kot priznan samostojen odvetnik v Novem mestu je delal vse do svojega 79. leta starosti.

Istočasno z visokim življenjskim jubilejem poteka tudi 49. leto njegovega prizadevnega udejstvovanja v lovstvu. Že leta 1933 se je začel ukvarjati z lovom. Z dr. Tonetom Furlanom sta leta 1935 vzela v zakup lovišče Brezovo reber in ga upravljala do izbruhov vojne leta 1941.

Po sprejetju Začasnega zakona o lovu, 23. 7. 1946, ki predpisuje lovske družine in okrajne lovske svete, so tudi na novomeškem območju začeli ustanavljati lovske družine. Dr. Bučar je bil med pobudniki in ustanovitelji LD Novo mesto. Vse od leta 1946 do sedaj je njen član.

Kljub obilici poklicnega dela je vedno našel čas za lovske družino. Z uspešnim delom je upravičeval zaupanje, ki smo mu ga izkazovali solovci. Starešina je bil 2 leti (1969—70), tajnik 15 let (1953—66, 1973 in 1974) ter predsednik disc.

Dr. Josip Bučar

razsodišča 6 let (1967—68, 1971—72, 1976—77). Poleg tega je deloval tudi v organih novomeške lovske zveze; član njenega nadzornega odbora je bil 5 let (1969—74) in član njenega disc. razsodišča 3 leta (1974—77). Vse poverjene mu funkcije je vsekozi opravljal vestno in odgovorno.

Poudariti je treba tudi njegovo veliko ljubezen do lovskega psa. V obdobju svojega lovskega udejstvovanja je vzgojil lepo število resastih istrijancev.

Za uspešno delo in lovstvo ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za zasluge in z redom II. stopnje.

Ko nestorju novomeških lovcev k njegovemu visokemu življenjskemu jubileju iskreno čestitamo, se mu hkrati zahvaljujemo za njegovo delo v dobro našega lovstva. Želimo mu, da bi še dolgo zdrav in krepak zahajal med nas in da bi v lepi naravi užil še veliko lovskega zadovoljstva.

Člani LD Novo mesto — Ž. D.

Jože Primožič, član LD Jesenice, je 25. 2. 1982 praznoval 70-letnico svojega plodnega in ustvarjalnega življenja.

Rojen je bil v Podgori nad Škofjo Loko v delavski družini. Po dovršeni srednji tehniški šoli se je najprej zaposlil v Kranju, nato je na Jesenicah odprl lastno avtomehanično delavnico, katero je izredno vestno vodil do upokojitve.

Že v začetku okupacije (leta 1941) je začel sodelovati

z OF in s partizani na ta način, da je dobavljal različne tehnični material, še kako pomemben za uspešen odpor proti okupatorju. Poleg tega je imel tudi ilegalno avtomehanično delavnico Triglav, kjer je do konca vojne uspešno popravljali razne stroje, orodje, orožje in partizansko mehanizacijo. Po vojni je zaslovel kot zelo delaven, natančen in pošten avtomehaničar.

Veseli je za lov, je imel že kot fantič. Takoj po osvoboditvi leta 1946 se je včlanil v LD Sovodenj, zatem pa — zaradi preselitve na Jesenice — v LD Jesenice. Kmalu je bil izvoljen v nadzorni odbor, zatem pa v upravni odbor, v katerem je opravljal dolžnosti gospodarja 3 leta (1961—64).

Drugo obdobje dela v upravnem odboru LD je trajalo 2 leti (1971—73).

Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je 8 let (1962—70) sodeloval kot član odbora za gradnjo lovske kočice na Stamarah in lovske kočice pod Golico. Jože je bil med najdelavnejšimi člani in je s svojo strokovnostjo mnogo pripomogel, da sta bili obe kočici zgrajeni razmeroma zelo hitro.

Za požrtvovalno delo v lovstvu ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za zasluge, LD Jesenice pa mu je podelila priznanje za delo v gradbenem odboru.

K jubileju mu sicer pozno, a zato prav tako iskreno čestitamo in mu želimo trdno zdravje na lovu ter pri delu v lovišču.

Člani LD Jesenice — R. B.

Diana — član Mednarodne zveze za fotolov

Letna skupščina te Zveze (Fédération Internationale de Chasse Photographique oziroma International Federation

of Wildlife Photography) je bila letos 13. junija v kneževini Monako; tako skupščina kot razstava fotografskih posnetkov članov in kandidatov za člane Zveze je gostovala v bujnem okolju monaškega eksotičnega vrta.

Vzdušje na skupščini, ki jo je vodil predsednik Jean-Fabius Henrion, je bilo sproščeno, delo je teklo hitro in tudi zelo resno.

Dotlej je imela Zveza sedem članov: Komisija CIC za fotolov in ustrezna društva šestih držav (Italija, Francija, Madžarska, Vel. Britanija, Švica in Zvezna republika Nemčija). Za nas je bila v dnevnem redu še posebej zanimiva točka »sprejetje novih članov« — poleg Švedske (»Naturfotograferna«) je bila namreč kandidat še Jugoslavija (»Foto-kino klub Diana«).

Kljub predhodnim dogovorom so imeli delegati vrsto pomislov k članstvu Diane — začeniši že z imenom po boginji lova, po kateri se imenuje celo znamka lovskih pušk! V statutu našega kluba jih je motila pretrano poudarjena povezava z lovom, med cilji upodabljanje lovskih motivov, pa tudi to, da bi našo državo predstavljal klub iz ene republike.

Po izčrpnih pojasnilih, da je Diana sicer izšla iz lovske organizacije, da se je pa kasneje osamosvojila, pač pa z lovske organizacijami sodeluje, dalje po zagotovitvi predsednika Zveze, da je v številnih telefonskih pogovorih dobil zadovoljive razlage, smo bili končno sprejeti v članstvo. Odtlej je tudi naš delegat sodeloval pri delu skupščine. Švedska je bila glede na statut društva »Naturfotograferna«, ki se v celoti ujema z načeli v statutu Zveze, sprejeta brez pripomb.

V nadaljnjem dnevnem redu so bile za nas najbolj zanimive razprave in sklepi o razstavah.

Prihodnje leto bo skupščina CIC v Jugoslaviji. Ob tej priliki bosta komisija CIC za fotolov in Zveza organizirali razstavo fotografskih posnetkov avtorjev (torej ne društev); vsak avtor lahko konkurira s štirimi povečavami sesalcev ali ptičev — navedena navodila bodo objavljena tudi v »Lovcu«.

Ob letni skupščini Zveze, ki

bo leta 1983 v Budimpešti, bo tudi razstava društev, ki so člani Zveze. Vsak član, torej tudi Diana, lahko razstavi dvajset povečav, črno-belih ali barvnih, 30 × 40 do 50 × 70, in sicer katerikoli živali, dovoljeno bo pokazati tudi nekaj posnetkov rastlin in habitatov. Delegati so bili proti temu, da bi bile razstavljene samo slike sesalcev in ptičev, češ da je taka omejitev ostanek zastarele lovske miselnosti, ki nasilno razkosava enotnost narave. Vse živali morajo biti posnete v prosti naravi, izključene so ujete, udomežene, ranjene ali očitno preganjane živali.

Ocenjevanja in nagrad iz načelnih razlogov ne bo, pač pa bo vsak avtor za vsako sliko prejel diplomo o udeležbi na razstavi.

Na letošnji razstavi v Monaku je tako Komisija CIC za fotolov kot vsaka dežela lahko pokazala okrog dvanajst povečav sesalcev in ptičev, barvnih ali črno-belih. Seznan avtorjev je bil le posebej na voljo. Kot kandidat za članstvo v Zvezi je tudi Diana razstavila deset povečav.

Kje je bilo naše mesto na tej razstavi? Na grobo bi lahko udeležence razvrstili v tri razrede. Prvi: Švedska. — Drugi: Italija, Madžarska, Švica. — Tretji: Francija, Jugoslavija, Vel. Britanija in Zvezna rep. Nemčija. Pri tem bi bilo težko in nepotrebno kategorizirati še znotraj razredov. Glede na to, da smo se znašli v istem razredu z velikimi, ki imajo dolgo tradicijo v naravoslovni fotografiji, se nismo tako slabo odrezali — nikakor pa nismo nekje pri vrhu.

Razstava je bila za nas tudi sicer dragocena izkušnja: videli smo, kaj danes v svetu šteje in kaj ne, pa kam vodijo najizvirnejši tokovi.

Portret nikakor ni izgubil, očitno pa izgublja veljavo na račun živali, vtikane v svoje okolje, pa četudi na rovaš njene velikosti. Tako npr. so se Švedi postavili z medvedom (črno-bela povečava): od ostro izrisanega šibja v ospredju prehaja pokrajina v zaporednih grebenih do obrisov skalovja, ki tako rekoč visi v zameglenem zraku: po tej pokrajini potuje medved, le slaba dva centimetra velik, je pa vanjo vraščan kot na ki-

tajskih slikah iz dobe Sung. In podobnih slik z napetostjo med konkretnim in abstraktnim je »Naturfotograferna« pokazala več, vendar je vsako posnel drug avtor! Znajo pa delati tudi na klasičen način: divji petelin s kuro, oba na tleh, v snegu, že v soncu — očitno fotografirano iz šotora; ostrina in bogastvo barvnih odtenkov kažeta na posnetek z večjim formatom.

Madžari so presenetili z nizom barvnih posnetkov ob zori, zvečina še v megli, v katero se živali izgubljajo v čedalje bolj srebrno sivih odtenkih. Pri tem ni nikogar motilo, da so imeli slabši papir kakor zahodnjaki.

In kaj bi rekli k takile (barvni) sliki (Švica): zima v gorah v prvih jutranjih žarkih z gamson in planinskim zajcem na istem posnetku? Sreča? Gotovo. In še bolj gotovo, da sreča ne pride na zapeček, treba ji je velikokrat iti naproti in to v vsakršnih prilikah in neprilikah!

Slikanje ptic pri gnezdu je iz naravovarstvenih razlogov nezaheleno, ponekod celo prepovedano. Sploh imajo društva v Zvezi izdelane etične kodekse oziroma natančne pravilnike za obnašanje svojih članov. Tu smo pri Diani vsekakor še premalo konkretni.

Končno je bilo srečanje v Monaku pomembno še zaradi tesnejših stikov med društvi — tako npr. bi Madžari radi izmenjali z nami predavanje z diapozitivi, Italijani pa obiskali Kopački rit.

Skratka, včlanjenje Diane v Zvezo se je že takoj obrestovalo, lahko rečemo, da je bilo nujno, če se hočemo držati na evropski ravni. In kaj šele, če bi se včlanili, postavim, Japonci?

Andrej O. Župančič

Bolgarska gosta izročila plakete in diplome za najboljša fotografska dela na svetovni lovski razstavi v Plovdivu

V sklopu svetovne lovske razstave, od 14. 6. do 12. 7. 1981 v Plovdivu (Bolgarija), je bila tudi posebna razstava lovske fotografije (fotolova). Na tej razstavi je, kakor je znano,

Plaketa iz Plovdiva

sodeloval oz. razstavljal tudi Klub Diana iz Ljubljane. Nagrajena so bila tudi fotografska dela (črno-bela) nekaterih članov Kluba Diana. Ker avtorji fotografskih del za svoje uspele posnetke priznanj niso mogli sprejeti v Plovdivu (tam namreč niso bili), sta jih prinesla v Ljubljano in izročila ministrski svetnik Minko Sladkarov in prvi sekretar veleposlaništva LR Bolgarije v Beogradu Stoil Kreucher. Visoka bolgarska gosta sta izročila plakete in diplome naslednjim avtorjem:

Vojku Bizjaku za foto »Kozorog«,

Janezu Černaču za foto »Kanja«,

Oskarju Dolencu za foto »Gamsi«,

Radovanu Jemcu za foto »Petelin«,

Konradu Lampetu za fotografijo »Na mrhovišču«,

Ivanu Mikcu-Mitji za foto »Gamsji mladič«,

Valentinu Sočavcu za foto »Štorklji«,

Ivanu Veburu za foto »Orel«.

Brez dvoma je to velik uspeh članov Kluba Diana, saj je bila na foto-lovski razstavi v Plovdivu izredno močna konkurenca, razstavljenih je bilo mnogo del z vsega sveta. Tako avtorjem kakor tudi Klubu Diana čestitke k uspehu!

B. L.

V spomin

Ciril Kastelic je umrl v 56. letu starosti. Od njega smo se poslovili 1. 4. 1982 na ljubljanskih Žalah, ob veliki udeležbi lovcev, njegovih sorcev in prijateljev. Trije govorniki so mu izrekli zahvalo za njegovo življenjsko delo. Tudi lovci smo mu izkazali zadnjo čast.

Ciril je bil rojen na Pristavi pri Šentjerneju. V letu 1942 je še zelo mlad odšel v partizane. Boril se je v Cankarjevi brigadi in postal oficir. Po osvoboditvi je ostal v vojski do leta 1955, torej še 10 let po vojni.

V njegovem rodu je lov tradicija. Lovca sta bila tudi njegov brat in oče. Ciril je bil organiziran lovec od leta 1956, vseskozi v naši LD. Nekaj let je bil član nadzor. odbora, potem pa kar 16 let predsednik disc. razsodišča (1966—82). Več njegovim partizanskim in vojaškim odlikovanjem se je pridružilo tudi lovsko odlikovanje: znak za lovske zasluge.

Dragi Ciril, za vse tvoje delo še enkrat iskrena lovska hvala!

Člani LD Orehovica — P. J.

Anton Jernejčič nas je zapustil za vselej, star komaj 61 let. Od njega smo se poslovili z lovskimi častmi na pokopališču v njegovi rodni vasi Unec, 24. 4. 1982, ob ogromni udeležbi lovcev vse notranjske regije, pobratene LD Slov. Konjice, drugih njegovih prijateljev, znancev in svojcev.

Odraščal je v številni družini srednjega kmeta. Ko je zapustil šolske klopi, je moral prijeti za trdo kmečko in gozdarsko delo, ki ga je opravljal do zloma stare Jugoslavije.

Ko so okupatorji zasedli našo domovino, je takoj prisluhnil klicu OF in že v letu 1941 začel organizirano delovati za cilje NOB. Toda bil je izdan in aretiran. Po kapitulaciji Italije se je vrnil iz koncentra-

Anton Jernejčič

Janko Rant

cijskega taborišča in takoj odšel v partizane. Pričakal je osvoboditev in bil imenovan za prvega komandanta ljudske milice mesta Ljubljane. Opravljal pa je še druga odgovorna dela v organih javne varnosti in v raznih političnih telesih. V zaslužen pokoj je odšel kot direktor podružnice Ljubljanske banke na Rakeku.

V lovske vrste je stopil takoj po osvoboditvi. Sedem let (1960—67) je bil starešina in nato 2 leti predsednik nadzor. odbora naše LD. V času njegovega starešinstva je LD Rakek zgradila v lovišču dve veliki krmišči za jelenjad in lovski dom v Rakovem Škocjanu (l. 1961), ki je bil prvi tovrstni objekt na širšem Notranjskem. Njegovo bogato udejstvovanje v lovstvu pa ni bilo le v mejah LD Rakek. Bil je tudi član uprav. odbora ljubljanske lovske zveze (1961—65). V sedanji ZLD Notranjske pa je deloval v raznih njenih komisijah, vse do svoje prerane smrti.

Za njegovo požrtvovalno delo in prispevek pri razvoju našega lovstva ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za zasluge, z redom II. in I. stopnje. LD Rakek pa mu je podelila častno članstvo.

Poštenost in human odnos do divjadi in narave sploh sta bili Antonovi največji vrline. V njih nam je bil vedno tudi svetel zgled, s svojim lovskim znanjem pa naš neutrudni učitelj. Vedno je tudi spodbujal k tovariškemu sožitju in sodelovanju z vsemi, posebno s soslednjimi LD. Pogrešali ga bomo tudi pri polnjenju jelenjih krmišč. Naše

misli se bodo ob vsakem našem delu v lovišču v nedogled vijugale po sledih spominov k našemu dobremu in spoštovanemu tovarišu.

LD Rakek,
ZLD Notranjske — S. J

Janko Rant, gospodar LD Selca, je 28. 3. 1982 nenadoma zapustil lovske vrste, v 52. letu starosti.

Izhajal je iz kmečke družine, doma v znani vasi Bukovščici. Med vojno je kot pionir in kurirček sodeloval s partizani. Ljubezen do narave, divjadi in lova je pa v njegovi rodbini tradicionalna. V lovski družini je bil skupno 16 let na odgovornih mestih. V upravnem oz. izvršnem odboru je, s prekinitvijo dveh let, deloval 14 let (1959—62 in 1963—82). Kot član upravnega oz. izvršnega odbora je bil 11 let, do svoje smrti, gospodar LD. Dve leti so mu tudi zaupali predsedniško mesto nadzornega odbora LD (1969—71). Bil je marljiv in delaven, nikoli ni odrekel pomoči lovskemu kolektivu niti posameznemu članu. Več pripravnikom je bil mentor in večkrat je kot delegat zastopal lovsko družino pri Zvezi lovskih družin Gorenjske. Leta 1976 ga je LZS odlikovala z znakom za zasluge, leta 1981 pa mu je LD podelila priznanje.

Na zadnji poti so ga spremljali številni lovski prapori in prapor ZZB NOV, veliko njegovih lovskih tovarišev in množica krajanov. Ob odprtem grobu so lik pokojnika

Anton Kandare

Ludvik Rožman

orisali trije govorniki. V zadnji pozdrav mu je otožno zadonel lovski rog, zelene smrekove vejice so prekriale pokojnikovo krsto in častni strelji na poslovnem lovskem pogonu so odmevali po dolini njegove rodne Bukovščice.

Naj dolgo živi spomin na vzornega lovca!

LD Selca nad Škofjo Loko — S. B.

Anton Kandare je umrl star 78 let, v tragični nesreči. Izhajal je iz kmečke družine; rojen je bil v Danah v zaselku Klance in postal tudi sam kmet.

Med vojno je sodeloval v NOB kot terenec. Zveza borcev ga je za njegov prispevek nagradila s priznanji, bil pa je tudi odlikovan z medaljo zaslug za narod.

Leta 1946 je sodeloval pri ustanovitvi LD Podcerkev, LD Lož-Stari trg in LD Otok, ki se sedaj imenuje LD Gornje jezero. Leta 1948 je bilo Lovski družini Podcerkev odvzeto skoraj vse lovišče in priključeno gojitvenemu lovišču Jelen-Snežnik. To je grenilo Kandaretovo življenje vse do smrti. Tako so lovci LD Podcerkev ostali brez lovišča. LD Podcerkev je razpadla, njeni člani pa so se vsi, med njimi tudi Kandare, včlanili v sosednjo LD Lož-Stari trg. Kandareta so takoj izvolili za predsednika LD Lož-Stari trg in je lovsko družino vodil 6 let (1948—50 in 1952—56). Pozneje so mu 4 leta zaupali funkcijo predsednika nadzor. odbora LD (1956—60).

Zavzemal se je za disciplino v lov. družini in za tovarištvo med lovci. Dobro je poznal lovišča in divjad ter vzgojil tudi več dobrih psov gonilcev.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za zasluge in z redom III. stopnje, LD pa ga je imenovala za častnega člana.

Največje potrdilo njegovega nesebičnega dela v lovskih vrstah je bila velika udeležba lovcev na pogrebu, 30. 4. 1982. Zastopane so bile skoraj vse LD cerkniške občine, posamezniki pa so prišli tudi od drugod. Pokojnika bomo še naprej ohranili v najlepšem spominu.

LD Lož-Stari trg — S. Z.

Ludvik Rožman, kmetovalec in član LD Bogojina, je umrl 21. 3. 1982, star 73 let.

Rojen je bil v Bogojini, 26. 1. 1909, v revni kmečki družini. Že kot otrok je vzljubil domačo zemljo, polja in gozdove. Sicer je pa vedno znal prisluhniti utripu narave. A usoda mu v zadnjem času tega ni več dovoljevala.

LD Bogojina je nastala v letu 1947; Ludvik je bil njen ustanovitelj. V upravnem odboru LD je deloval kar 31 let, od 1947. do 1978. leta, medtem kar 22 let kot gospodar (1947—69). Izkazal se je kot delaven lovski funkcionar in dober svetovalec mladim lovcem.

Njegovih uspehov nismo prezrli, niti jih ni Lovska zveza Slovenije, ki ga je 1972. leta, na predlog LZ Prekmurje od-

likovala z znakom za zasluge. Od njega smo se poslovili na pokopališču v Bogojini. Zadolneli so mu lovski rogovi in po bogojinskem pobočju so odmevali lovski strelji. Hvala ti, dragi Ludvik, za vse, kar si storil za naše lovstvo! Počivaj mirno v domači zemlji, ki si jo srčno ljubil.

LD Bogojina — Š. H.

Iz lovskih vrst so tudi odšli za vedno:

Alojz Jeromel, LD Mislinja, * 18. 6. 1930, † 7. 4. 1982.

Gvido Kačnik, LD Zeleni vrh — Vuzenica, * 8. 9. 1928, † 15. 5. 1982.

Srečko Rovtar, LD Hubelj-Ajdovščina, * 31. 8. 1909, † 7. 7. 1982.

, LD Raša-Štorje, * 25. 3. 1935, † 18. 8. 1982.

Anton Kos, LD Šenčur, * 20. 1. 1904, † 25. 8. 1982.

Umrlim časten spomin!

Greh zoper lovsko etiko in lovsko tovarištvo

Lovska družina Begunjsčica priredi vsako leto 29. novembra skupinski lov na divje prašiče v Grofiji, to je v zelo obsežnem gozdnatem predelu svojega lovišča.

Lov v Grofiji je vsekakor tradicionalen, saj ga ta LD prireja že vrsto let. Ker je v veliki meri namenjen zblizovanju lovcev iz raznih krajev in utrjevanju lovskega tovarištva, vodstvo LD Begunjsčica povabi na ta lov številne goste.

Lani omenjenega dne se je na zbornem mestu »Na skladišču« zbralo pred lovom okoli 90 lovcev, od tega nad 50 gostov.

LD Begunjsčica gojitvi divjih prašičev namenja hvalevredno pozornost. Določeni člani to divjad na krmišču v Grofiji redno krmi. Toda

gozdni sestoji v Grofiji postajajo vse višji in redkejši, zato divji prašiči Grofiji vse manj zaupajo. V njej se združujejo predvsem ponoči, zjutraj se pa umaknejo v goščave sosednje, manj dostopne gore Dobrče (njen vrh 1634 m). Zaradi te prašičje navade LD Begunjsčica s še tako dobro pripravljenimi lovec lov v Grofiji večkrat seže v prazen žakelj. Drugače je bilo pa lani 29. novembra...

Lovovodja je zbranim lovecem povedal, da bosta dva pogona: prvi za Otokom, to je na obrobni strani Grofije, drugi pa v osrčju Grofije.

Kmalu zatem, ko so postavljali postavili lovce-strelce na stojišča in je lovovodja dal znak za pogon, je začelo pokati. Vedno gosteje so odmevali strelji, še posebno na stojišču pod Merkelovo poseko. V prvem pogonu je odjeknilo točno 46 strelcov, padlo pa 11 prašičev, med njimi največ ozimcev. Nekdo izmed gostov je streljal tudi na lisico, a na nastrelu ni dobro pogledal, kajti čez par dni so domači lovci nedaleč od nastrela našli lepega lisjaka.

Lovovodja in drugi navzoči člani vodstva LD so spričo dejstva, da je bil z odstrelom tolikih divjih prašičev odstrelni plan že presežen, preklicali drugi pogon in lovecem na zbornem mestu na Bogatajevem travniku zadevo obrazložili ter lov zaključili.

Pod Merkelovo poseko je bil na stojišču ljubljanski lovec P. J. Prašič za prašičem je tekel mimo njega, pa tudi po več skupaj. P. J. je nažigal in praznil nabojnik za nabojnikom. Padel je prvi ščetinar, kmalu zatem drugi in tretji in četrti. Obležalo bi jih še več, če bi vse zadel. To je bilo pravo mrharjenje oziroma mesarjenje, milo rečeno: streljaštvo, greh zoper lovsko pravičnost.

Lovec imamo svojo etiko, svojo moralo — vsaj morali bi jo imeti — in greha zoper lovsko pravičnost ne more upravičiti »nekaj košev problematične in pretirano razvpite škode«! Toda, zakaj tudi greh zoper lovsko tovarištvo?

Lovec P. J. je bil ob tolikem obisku divjih prašičev na svojem stojišču tako razvnet od strasti, da ni pomislil na sko-

raj 90 solovcev, ki so prav tako prišli na lov, nekateri samo zato, da bi divjega prašiča vsaj enkrat videli v naravi, če že ne ustrelili. A tudi na tem lovu niso imeli te priložnosti, kajti prenekateremu je lovska požrešnost na stojišču pod Merkelnovo poseko to preprečila.

Zaradi opisanega je povsem razumljivo in pravilno, da je Lovska družina Begunjsčica po tem lovu na prvem zboru skupščine sprejela sklep, da v bodoče na takšnem ali podobnem lovu v Grofiji vsak lovec sme upleniti le po enega divjega prašiča.

France Cvenkel

Moj prvi

Noč se v lahni meglici umika dnevu. Nad kočo se v jutranji zarji dvigujejo koprenasti vrhovi gora. Sedim v lopi lovske koče in vdihavam jutranji planinski zrak. A želodec se mi zvija in krči. Kranjska klobasa iz tetrapaka — novost moderne civilizacije — ki sem jo povečerjal, mi je pokvarila želodec. Vso noč nisem zatisnil očesa. Prekles sem hrano iz konzerv in tetrapakov, toda kaj, ko si moderen človek ne more predstavljati življenja brez njih. A ob lepoti porajajočega se jutra, kakor da sem pozabil na bolečine, se stopim z naravo in uživam ob njeni krasi.

Iz sanj me strese Vinkov glas, ki ukaže, naj se pripravim, da krenemo. Predramim se, že vzamem daljnogled, nahrbtnik in puško. Odpeljemo se. Spotoma naložimo še Silvo, mladega, navdušenega lovca, ki je kakor zrasel z naravo. Janez ustavi in izstopimo. Sedaj nas čaka še precej dolga pot. Vinko in Janez na eno stran, jaz s Silvom na drugo.

Steza se vije po zasneženem gozdu. Vse je kakor izumrlo, tiho, a vseeno prekrasno. Tedaj se sonce prebije iznad vrhov. Gozd kakor da je oživel. Drevesa, pokrita s snegom, se iskrijo, kakor da bi bila posuta z biseri in osvetljena z nenaravno svetlobo. Oba molčiva. Kakor da naju je prevzel gozd, kakor da sva del njega, kakor da sva dve

premikajoči se smreki. Bolezen in neprespana noč, kakor da ju sploh ni bilo. Zaželim si, da bi ostal večno tu, da bi bil del tega gozda, da bi živel in rasel kot bitje neoskrnjene narave, da bi mi nikoli več ne bilo treba nazaj v civilizacijo in med suhe, prazne stene učilnic univerze... Zavedam se, da so to lahko le sanje, kot upanje utaplajočega, kateremu ni rešitve.

Zdrami me Silvov glas, ki mi ukaže, kam naj grem. On na levo, jaz na desno. Pove mi še, kje naj počakam. Tam da imajo gamsi v prsku svoje stečine. Sam pa bo šel naokoli in čez nekaj časa se snideva. Tiho se oddaljiva drug drugemu.

Ko prispem na določeno mesto, si oblečem vetrovko in se zopet predam sanjarjenju. Tišina le tu in tam zmoti piš vetra, kakor bi me opozarjal, naj bom buden, da ne bom zamudil tistega, za kar sem prišel semkaj.

Ozrem se naokoli in tedaj opazim med drevjem nekaj črnega. Dvogled, ki je v trenutku pri očeh, mi pokaže lepega gamsa. Njegova črna svatovska obleka se v ostrih mejah loči od zasneženega

ozadja. Lep, močan kozel je. V počasnih skokih se mi približuje. Roka samogibno spusti dvogled, prime puško in že skozi strelni daljnogled spremljam prekrasno žival. Na vrhu grebena se gospodar vrhov ustavi in se ponosno ozira na svoje kraljestvo. Križec nemirno pleše po njegovi postavi. Ne morem se umiriti. Prešine me misel, kaj nisi že tolikokrat pomeril na srnjaka, in roka ti je bila popolnoma mirna — in strelji so udarili tja, kamor je pokazal križec... Umirim se, globoko vdihnem, naravnam križec na mogočno gamsovo pleče. Kazalec se ukrivi kar sam od sebe. Gamsa spodnese, trzne z nogami in negibno obleži.

Srce mi prevzame črna misel, da sem to veličastno naravo okrnil za takšno lepoto, toda telo mi drhti v mogočni, divji radosti...

Ne vem, kako sem prišel do njega. Okoli doslej mogočnega gospodarja vrhov, ki še v smrti ni izgubil svoje veličine, se zbirajo rdeči madeži krvi kakor veliki madeži moje krivde... Z mešanimi občutki strasti in krivde stojim ob njem in ga gledam. Ustnice

pa se mi samogibno premikajo.

Pristopi Silvo, odlomi vejici in mi jih poda. Toda, kakor da ga ne vidim. Stojim in ustnice mi še naprej šepčejo: »Silvo, to je moj prvi gams, sin planin...«

Bojan Deberšek

Dvonožna pošast na Menini planini

Severovzhodno od Tuhinjske doline se do 1500 m nadmorske višine pne prelepa Menina planina. Med vrhovi in kotanjami so prostrani pašniki in gozdovi ter planjave, porasle s sočnimi travami, malinovjem in jagodami, ki nudijo divjadi sočno pašo in zavetje.

Za Velikim vrhom, na Šavnica, Pečnem griču in Vivodniku so rastišča velikega petelina. Tod lovčcem večkrat srfota izpod nog, da se umakne prišleku. Tudi ruševci domujejo na teh vrhovih. In planinskega zajca često srečaš.

Spomladi in poleti mogočni ščetinarji razirajo na jezo kmetov pašnike, da so kakor razorane njive. Obiskovalcem Menine se je pred leti nudil več mesecev ljubek prizor, ko se je damjekova košuta pasla med čredo govedi. Občasno se tu čez pripase tudi mogočen navadni jelen. Zvitorepko so do pojava stekline obiskovalci Menine zelo pogosto srečevali. Za kunami lovci stikajo vso zimo, najstrastnejši jih zasledujejo tudi po več dni nepretrgoma. Pravi raj pa je ob prsku srnjadi. Kdo naj bi torej zamudil prsk na Menini! Samo zapiskaš in že pri lomasti srnjaki, ki presenečen nad prevaro z glasnim bokanjem pozdravi lovca, da odmeva iz brega v breg. Tu so zanimivi še gamsi na Šavnica, v skalovju Požeg in tudi v Skidovem grabnu. In koliko je tu še druge divjadi! V tem lovišču je nesrečno padel planinski orel, uplenjen je bil ščetinar z nazivom »profesor«, odstreljena je bila celo podkovana žival... Toda o tem »plenu« — pssst!

V tem lovišču so lovci ob vsakem vremenu in času. Če pa je le prehudo z vremenom, se zatečejo v prijetno

Po rogljih ugotovimo gamsovko

Foto C. Pogačar

lovsko kočo, kjer se ogrejejo, okrepčajo in spočijejo. Med pogostimi lovci na Menini sta tudi, imenujmo ju kar, Franc in Dušan.

Pred leti, poznega decembrskega dne, sta se Franc in Dušan povzela visoko na Menino. Visok sneg in hud mrz jima je vzel pogum, da bi se povzpela še više. Ko tako oklevata o nadaljnjem vzpenjanju, Franceta pritegne že na daleč nenavaden sled v globokem snegu. Radovedno in nestrpno se približujeta široki gazi. Čim bliže sta ji bila, bolj nenavadna se jima je zdela. Ko sta prišla do nje, sta obnemela. Dvocevki sta krčevito stiskala v rokah. Obliče jima je prebledelo.

Toda France in Dušan ne bi bila prava lovca, če se ne bi opogumila in šla po nenavnem sledu. Le-ta se je nekaj časa vijugal zdaj sem zdaj tja in se končno obrnil navzdol. Bitje pred njima, ki je hodilo po dveh nogah, je pašniške ograje zelo spretno prestopalo. Kjer je bil sneg manj sipek, sta ugotovila nenavadno veliki stopali, večji od medvedjih šap. Nad Skidovim grabnom se je gaz obrnila navzdol po grebenu proti dolini. Na vseh izpostavljenih »štantih« se je gazeče bitje oprezno ustavilo. Hodilo je vse počasneje. Lovca sta vsak trenutek pričakovala, da zagledata nenavadno dvonožno pošast. Glej, ta strašanska pošast je krenila mimo gozda in se spustila proti travniku! Še huje ju je prizadelo, ko je gaz zavila naravnost proti hiši, v kateri je bival 80-letni lovec Drajer. No, zdaj bosta morala reševati tudi njega, starega Drajerja! Kakšni občutki so ju prešinjali, lahko le ugibamo. Lasje so jima šli pokonci, kljub temu sta krenila Drajerju na pomoč. Bitje je obkrožilo hišo, potem pa šlo naravnost proti vratom in v hišo.

Iz hiše je prihajalo le nerazločno brundanje. Urno sta vpadla v hišo, s pripravljenima puškama na strel. Stari Drajer ju je začudeno pogledal s tople peči, češ, kaj je vendar narobe, kaj se je zgodilo.

Spodaj pri peči je pa sedel lovec France, sin starega Drajerja, in si muzajoč odmotaval cunje, v katere je imel

ovite noge. Že prejšnji dan je šel v Menino za kunami. A ga je prehitela noč, zato je moral prenočiti v koči na Menini. Premočene čevlje je dal sušiti v štedilnik, naložil na ogenj, legel na pograd in trdno zaspal. Prebudil se je spočit, kar preroben, toda čevlji v štedilniku niso bili več čevlji. Vročina jih je osmodila in skrčila, da jih dojenček ne bi mogel obuti. Kaj je kazalo Francetu drugega, kakor da je razrezal staro odejo in jutaso vrečo ter si s cunjami ovil noge. Povsem razumljivo, saj bos v visokem snegu v dolino ne bi mogel!

I. P.

Specialna tekma jamarjev po krvnem sledu in v vodnem delu v lovišču LD Dragatuš

Lovsko kinološko društvo (LKD) Črnomelj je priredilo v soboto, 11. 9. 1982, republiško specialno tekmo psov jamarjev na krvnem sledu in v vodnem delu v lovišču LD Dragatuš. Prijavljenih je bilo 8 psov, tekme pa se jih je udeležilo le 6.

V petek popoldne, 10. 9., sva vodja prireditve Tomaž Buražer in podpisani položila 8 krvnih sledov. Za sledove je bila uporabljena jelenja kri. Teren za tekmovanje je bil zelo dobro izbran.

V soboto zjutraj se je v lepem hrastovem gozdiču zbralo 6 vodnikov s 6 psi in precejšnje število lovcev in lovskih pripravnikov, ki so težko pričakovali začetek prireditve, kakršne na območju ZLD Bela krajina še ni bilo.

Ob deveti uri je Jože Vajs, predsednik LKD Črnomelj, pozdravil vse navzoče in razložil pomen prireditve. Za ocenjevanje dela psov sva bila določena kinološka sodnika Vinko Foršček in podpisani. Vodnikom sem razlo-

žil potek tekmovanja, vrstni red disciplin v katerih bodo psi preizkušeni, če naj se uvrstijo v III., II. ali I. nagradni razred.

Po žrebanju štartnih števil so vodniki ob 10. uri odvedli pse na štartna mesta. Nastopili so: 4 lovski terierji, 1 kdl. jazbečar in 1 res. jazbečar. En vodnik je s svojim psom med tekmovanjem odstopil. En pes pa je bil med »delom« izključen od nadaljnjega tekmovanja. Tekmo po krvnem sledu so uspešno opravili 4 psi.

Za vodno delo je bil na voljo potok, obraščen z ločjem in trstiko, idealen prostor. »Sodelovalo« je 8 odraslih rac mlakaric. Za vodno delo je bila prijavljena tudi resasta jazbečarka, kar je bilo za opazovalce nekaj posebnega, saj vodno delo za jazbečarje ni obvezno.

Ob 14. uri je bilo tekmovanje zaključeno. Doseženi so bili tile uspehi:

1. Lovski terier BOBI, JRLT 41486, dosegel 22,5 točke in II. a oceno. Lastnik in vodnik Gašper Tekavec, Ribnica.
2. Resasta jazbečarka OPLA, JRJri 60148, dosegla 22,5 točke in II. b oceno. Lastnik in vodnik Stane Pahulje, Kočevje.
3. Lovska terierka AGA, JRLT 61397, dosegla 20,5 točke in II. c oceno. Lastnik in vodnik Vid Potočar, Črnomelj.
4. Kratkodlaki jazbečar DAR, JRJki 60389, dosegel 11 točk in II. č oceno. Lastnik in vodnik Jože Švajger, Črnomelj.

Na krvnem sledu je prednjačila res. jazbečarka OPLA, v vodnem delu pa lovski terier BOBI. Za dosežena prva tri mesta so bili podeljeni lični pokali in priznanja. Posebej sta bila nagrajena jazbečarka OPLA oziroma njen vodnik ter lov. terier BOBI oz. njegov vodnik.

Prireditve je vsestransko uspela. Potrdila je tudi, da LKD Črnomelj dobro deluje. Želeti bi bilo še več takšnih prireditve, zlasti na krvnem sledu, saj je pes, večš sledenja po krvnem sledu, v lovišču vse bolj potreben.

Ob koncu se vodji prireditve kakor tudi predsedniku in tajniku LKD Črnomelj zahvalim za vsestransko pomoč,

da je prireditve nemoteno potekala. Posebna zahvala LD Dragatuš, ki je dala na voljo del svojega lovišča!

Ivan Pintar,
kinol. sodnik

Predvidena legla

Posavski goniči (JRGp):

Leglo 31. 10. Rejec Tone Košir, Cegelnica 42, Novo mesto.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Leglo 20. 10. Rejec Božo Zupančič, Sela Šumberk 10, Žužemberk.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Leglo 11. 9. Rejec Stanislav Grošelj, Sp. Idrija 53 (pošta ista).

Leglo 11. 11. Rejec Franc Mlakar, Grajševka, Stari trg pri Ložu.

Leglo 10. 11. Rejec Roman Lulik, Cesta 13. Ajdovščina.

Hanovrski barvarji (JRHB):

Leglo 24. 9. Rejec Anton Šertel, Mislinja 209, Mislinja.

Bavarski barvarji (JRBb):

Leglo 7. 11. Rejec Boris Cunjna, Dolga reber 31, Koper.

Lovski terierji (JRLT):

Leglo 27. 7. Ernest Šumej, Cesta na Grad 32, Sevnica.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Leglo 23. 11. Rejec Darko Kodrič, Podbočje 46, Podbočje.

Nem. kdl. ptičarji (JRPKi):

Leglo 7. 9. Rejec Jože Štiblar, Petanjci 84, Tišina.

Kinološka zveza Slovenije

WAFFEN

Rudolf

8480 Mureck Hauptplatz 36

Na zalogi imamo:

LOVSKO OROŽJE vseh znamk in kalibrov

NABOJE za lov in streljanje na umetne-glinaste golobe (TRAP)

PRIBOR ZA RIBOLOV firm DAM, Shakespeare in drugih

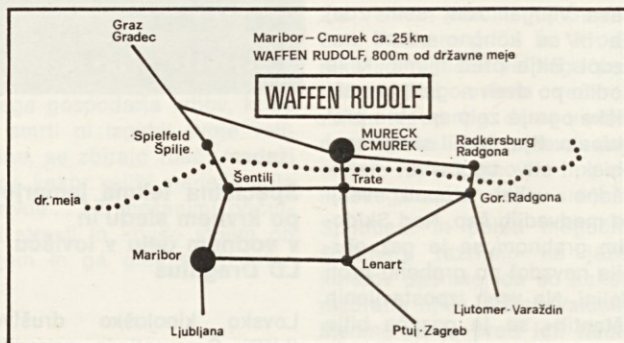
LOVSKA OBLAČILA

DARILA

Trap naboji in orožje po izredno ugodnih cenah!

Pri izvozu povrnemo tudi 18 % avstrijskega prometnega davka.

Z veseljem pričakuje vaš obisk
WAFFEN RUDOLF v Murecku-Cmureku
Telefon: Avstrija 3472/2610

Kažipot do Waffen Rudolfa v Murecku-Cmureku

Priznamo vam 3% popust, če pri nakupu predložite izvod te številke glasila Lovec!

PAPIR Rudolf

Hauptplatz 97
Mureck — Cmurek

Celovita ponudba pisarniških
in šolskih potrebščin
Jolly, Pelikan, Rotring

Boutique Margit Rudolf

Hauptplatz 9
Mureck — Cmurek

Ponudba najnovejših modnih
ženskih oblačil —
krila, hlače, bluže in modni nakit

Priznamo vam 3% popust, če pri nakupu predložite izvod te številke glasila Lovec!

Hans FANZOJ

puškarna

generalni zastopnik za Jugoslavijo
tovarn Swarovski, Hirtenberg in Steyr

Borovlje — Ferlach,
Griesgasse 1
AVSTRIJA

telefon: 99 43 42 27 - 22 83

IMA STALNO NA ZALOGI:

- modernizirane dvoglede 7 × 42 MDV in 10 × 40 MDV (MDV = naravnjanje vsake priročne leče posebej),
- odlične dvoglede, tudi z gumijasto oblogo in nastavitvijo ostrine za vsako oko posebej, 7 × 42 MDV GA in 10 × 40 MDV GA,
- najkakovostnejše monokularne daljnoglede (spektive) z gumijasto oblogo, 30 × 75,
- strelne daljnoglede, jeklene in iz lahke kovine od 4 × 32 do 6 × 42,
- najnovejše daljnoglede NOVA
in municijo Hirtenberg ter puške Steyr-Mannlicher.

Tradicionalne, kakor ime, so tudi 100-letne izkušnje tovarne orožja Steyr, ki je ena izmed najbolj znanih tovarn te vrste na svetu.

Puška MANNLICHER — LUXUS, s težo 3,49 kg, je tako lahka predvsem zaradi svoje dovršene oblike in tehnike. Izvrstno strelno sposobnost pa ima zlasti zaradi hladno kovanih cevi.

Ročica zaklepa je sedaj priročnejša in tek zaklepa še mehkejši kakor pri prejšnjih manlihericah. Nabojnik je jeklen in kot posebnost izdelan po želji tudi za 6 nabojev, kar pride zlasti v poštev na skupnih lovih, npr. na divje prašiče. Nabojnik se polni s pritiskom na naboj od zgoraj.

Repetiranje — potiskanje nabojev v nabojišče in izmetavanje tulcev je lahko in tiho.

Stalno tudi na zalogi:

243 Winchester, 6,5 × 57, 5,6 × 57, 7 × 64, 30—06, 7 mm Remington Magnum in 8 × 68 S.

POPOLNOST, PRECIZNOST IN USKLAJENOST CELOTNE LOVSKE OPTIKE

Orožje pošiljamo v SFR Jugoslavijo po pošti neposredno na naslov naročnika ob predhodni predložitvi kopije jugoslovskega dovoljenja za nabavo orožja.

NAJNIŽJE IZVOZNE CENE!

HABICHT-dvogled 7 × 42,
obložen z gumo

HABICHT-strelni daljnogled,
variabilen
1,5 — 6 × 42
2,2 — 9 × 42

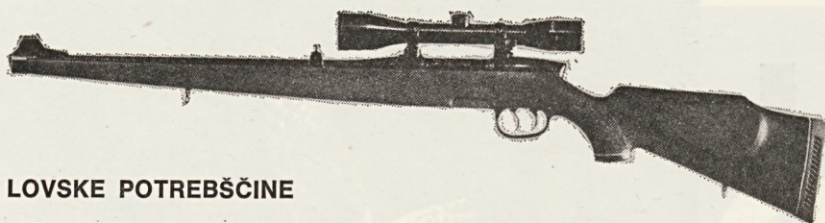
HABICHT-raztegljivi spektiv
AZF S
dolžina stisnjenega,
(zloženega) 254 mm

Vedno več lovcev ceni izredno kakovost lovske optične pripomočke tovarne SWAROVSKI.

To je lovska optika, v njeno kakovost so prepričani vsi lovci sveta.

Vprašajte puškarje in si v specializiranih trgovinah oglejte naše prvovrstne izdelke.

Spoznali boste, zakaj se vedno številnejši lovci popolnoma zaneajo na naše izdelke.

LOVSKE POTREBŠČINE

G. SALBERGER

A-9473 Lavamünd — Labot 21 — Avstrija

Telefon 0 43 56/360

Stalno imamo na zalogi in vam nudimo:

- **krogelne naboje** vseh kalibrov RWS, Hirtenberg, Sako, Sellier & Bellot in Remington;
- **šibrene naboje** s šibrami vseh velikosti Hirtenberg, Waidmannsheil, Schnepf Eley, Sellier & Bellot, Hubertus in Rottweil s šibrami od 4,9 do 8,9 mm;
- **šibrene trap naboje** — pri nabavi večje količine dajemo popust!
- **lovske dvoglede in strelne daljnoglede** Swarovski-Habicht, Kahles in raznih japonskih vrst kakor npr. Tasco in Hubertus;
- **lovske puške** Steyr-Mannlicher, Mauser-repetirke in različne bokarice ter polrisarice (biksarice) v več kakor 30 različnih modelih — delno že tudi z montiranimi strelnimi daljnogledi in pristreljene.

V Avstriji je prodaja lovskega orožja in municije za lovsko orožje — prosta (brez dokumentov).

Pri izvozu povrnemo tudi 18 % avstrijskega prometnega davka.

Odkupujemo stare puške petelinke.

nilne lastnosti. Hrana za pse in mačke vsebuje beljakovine brez maščob, veliko mineralov, kalcija, magnezija in fosforja, pa tudi mikroelemente: jod, fluor, kobalt.

V želji, da bi vam ustregli, in z upanjem, da smo naredili korak naprej v pripravi te vrste hrane, se vam priporočamo

Perutnina Zalog

Agrokombinatska 84, Ljubljana-Polje, telefon (061) 48 159

SLIKE NA OVITKU — 375. STRAN:

1. *Srednje star merjasec (3—5-letni). Starost divjega prašiča (samca in samice) natančno lahko ugotovimo po zobovju do nastopnega 3. leta (do 26. meseca) starosti. Kasneje pa starost merjasca po Brandtu moremo ugotoviti na dve leti točno po brusilcih in sp. čekanih (Lovec, št. 8/73, strani od 232 do 237).*

Foto Konrad Lampe, Diana

2. *Lisica na lovu za mišmi.*

Foto Janez Černač, Diana

3. *Srna v zimski dlaki.*

Foto Janez Papež, Diana

BARVNI SLIKI NA ZADNJI STRANI OVITKA — 376. STRAN:

Zgoraj: Novembrski »črni svatje«

Spodaj: Skaiovje, stene in previsi — gamsje domovanje

Obe foto Marko Pogačnik, Diana

Nemško ostrodlako ptičarko prodam najboljšemu ponudniku. Psica je stara tri leta, zdrava, s prav dobro telesno oceno. — Valenčič, Župančičeva 8, 67250 Ilirska Bistrica.

Prodajam nem. prepeličarko, staro 7 mesecev, odličnih staršev in seraste barve. — Avgust Ošlak, Turiška vas 28, 62383 Šmartno, telefon (062) 842 001.

Prodajam: eno leto staro, lepo gravirano **Suhl bokarico 201 E**, kal. 12-12, in skoraj novo **karabinko 300 Win. Mag.** (7,62 mm). — Ivan Filipič, Luče 80, 63334 Luče ob Savinji, telefon (063) 84403, od 6. do 8. ure.

Kupim: ostrodlako nem. ptičarko, prepeličarko, nem. ptičarko in brak-jazbecarko, vse do štirih let starosti in z opravljenim PNZ. — Stane Sanabor, Ozeljan 75, 65261 Šempas.

Prodajam terierja in terierko, s prav dobro telesno oceno. Psa sta vsestransko uporabna za lov, izredno ostrina divjega prašiča. — Albert Ogris, Zg. Legen 45, 62383 Šmartno.

Psa epagnuel bretonca, starega 4 mesece, **prodajam**. — Matjaž Demšar, Cesta na Bokalce 33, 61000 Ljubljana.

Prodajam trap puško PERAZZI M X 8. — Djevad Haznadar, Ulica Čaire 4/A, 78000 Banjaluka, telefon (078) 33465.

Prodajam nem. kratkodlakega ptičarja, starega 21 mesecev, s prav dobro tel. oceno in z odlično opravljenim PNZ. Pes je vrhunsko usposobljen za lov. — Jože Babič, Rošnja 29 A, 62205 Starše, tel. (062) 32 251, int. 366.

Balkanske goniče — mladiče — **prodajam**. Leglo je bilo 21. 7. 1982. — Jože Imenšek, »Foto Tonka«, 63250 Rogaška Slatina, telefon (063) 811 350.

Ugodno prodajam bokarico Suhl, kal. 16-6,5 X 57 R, s strelnim daljnogledom. — Telefon (063) 27 367.

Tovariši lovci! Izdelujem lesene okrasne podstavke (deščice) za lovske trofeje vseh vrst in podstavke, na katere pritrđite noge srnjadi (obešalniki). Naročeno pošiljam po pošti (povzetje). — **Vojin Pejčič, Kolodvorska 62, Sarvaš, 54204 Bijelo Brdo.**

MALI OGLASI

Tovariši lovci! Strojim na krzno kožuhe lisic, kun in dihurjev. — **Rafael Tratnik, Vransko 146 b, 63305 Vransko.**

Prodajam mlade pse bavarske barvarje, poležene 27. 7. 1982, odličnih staršev. — Tone Žgajnar, Mala čolnarska 17, 61000 Ljubljana.

Prodajam borovelsko bokarico, kal. 16-8 X 57, s strelnim daljnogledom Wetzlar TE II 4 X 81. — Franc Lešnjak, Jamska 13, 66230 Postojna, telefon (067) 22 109.

Prodajam lovsko puško Winchester 243, s strelnim daljnogledom 6 X 42, montaža Suhl. — Anton Bizjak, Vipava 227, 65271 Vipava.

Prodajam navedene knjige: Hunter »Afrčki lovci«; Haramina »Leksikom lova i ribolova«; »Lovački priručnik«; Čevič »Lov-u pitanjima i odgovorima«; »Uzgoj fazana«; Gjurašin »Ptice« (1899), kompletne letnike ilustriranega tednika (v bakrotisku) »Svijet«, od 1926 do 1934. — **Slavko Pavešič, Oslobođenja 1/II, 41000 Zagreb.**

Ugodno prodajam bokarico Suhl, kal. 16-6,5 X 57 R, s strelnim daljnogledom. — Telefon (063) 27 367.

